

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April. -2019
ENGLISH LANGUAGE – 4 (FOUNDATION)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- Que-1 Write a short note (Any one) (10)
- (1) Write a note on Entrepreneurship in India.
  - (2) Draw a character sketch of Kantichandra.
- Que-2 Answer the following questions in brief. (Any five) (20)
- (1) What is the statistical data regarding the unemployment problem in India?
  - (2) Why are women entrepreneurs scared to dream big?
  - (3) According to pillai of Terragni consulting, how can we encourage women entrepreneurs?
  - (4) Who is Rohit Bhatiani? What is his opinion about app-only model?
  - (5) What have experts observed of the buying habits of online shoppers?
  - (6) What happens at the end in the story 'The Auspicious vision'?
  - (7) Which localities have been most involved in urban farming in Hyderabad?
- Que-3 (A) Combine the following sentences using conjunctions. (05)
- (1) The Sun set. The night fell.
  - (2) Nayan has failed. Sanjay has passed.
  - (3) It is raining. I cannot go to school.
  - (4) This is the student. He has won the gold medal.
  - (5) The patient had died. The doctor came.
- Que-3 (B) Turn the following into indirect. (10)
- (1) Om said to Priti, "I have given you my note-book today".
  - (2) The teacher said, "Water boils at 100^oCelcius"
  - (3) "What is that you don't know?" said Mehul to Kavita.
  - (4) The customer said, "What a beautiful gift it is!"
  - (5) She said to me, "I am writing a book now"
  - (6) "Do you like Gujarati movies?" said she to me.
  - (7) He said, "Why are you moodless today, Raju?"
  - (8) The guide said, "Keep silence, please"
  - (9) The boss said to the employee, "Send the photos quickly."
  - (10) The host said to me, "Do you take tea or coffee?"
- Que-3 (C) Fill in the blanks using appropriate phrasal verbs given below. (05)
- (broke down, do away with, carry on, flare up, turned down)
- (1) It's high time to _____ terrorism in India.
  - (2) The committee _____ her application.
  - (3) After her marriage, her in-laws allowed her to _____ the studies.
  - (4) On listening to the sad news, she _____
  - (5) Some videos on whatsapp _____ the communal feelings.
- Que-4 (A) Imagine that you are Rahul living in Mangrol. You have received a birthday present from your friend Rajani. Write a letter thanking him for the present. (10)
- OR
- (A) Imagine that you are studying in Shardagram English medium school, Mangrol. Write a letter to your father describing your new school.
- Que-4 (B) Write a letter to the Health Officer of your district, requesting him to take immediate steps against the spread of cholera in your village. (10)
- OR
- (B) Write a letter to the PWD authority of your town about the bad conditions of the road and drains in the town.

*****

647510

BCM4pmeC0110
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April. -2019
PRINCIPAL OF MACRO ECONOMICS-2
(CORE)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

Marks: 70

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-1 વ્યાપારચક્રનો અર્થ આપી, વ્યાપાર ચક્રના તબક્કાઓ સમજાવો. (20)
અથવા
- પ્રશ્ન-1 કુગાવાની સમાજનાં જુદા જુદા વર્ગો પર થતી અસરોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-2 આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારનો તુલનાત્મક ખર્ચનો સિદ્ધાંત સમજાવી તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો. (20)
અથવા
- પ્રશ્ન-2 લેણદેણીતુલા એટલે શું? લેણદેણી તુલામાં ખાધ ઉદ્ભવવાના કારણોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-3 વિદેશી વિનિમય દરનો અર્થ આપી સંમખરીદશક્તિનાં સિદ્ધાંત દ્વારા તેનું નિર્ધારણ ઉદાહરણની મદદથી સમજાવો. (15)
અથવા
- પ્રશ્ન-3 એશિયન વિકાસબેંકના કાર્યો જણાવો.
- પ્રશ્ન-4 ભારતીય અર્થતંત્રના વિવિધ પાસાઓ ઉપર વિશ્વવ્યાપાર સંગઠનનો પ્રભાવ જણાવો. (15)
અથવા
- પ્રશ્ન-4 કુગાવો એટલે શું? કુગાવાના વિવિધ કારણોની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- Que-1 Give meaning of business cycle. Explain the stages of business cycle. (20)
OR
- Que-1 Discuss the effect of inflation on different sections of the society.
- Que-2 Explain the principal of comparative expense of international trade and discuss its limitations. (20)
OR
- Que-2 What is balance of payment? Discuss the reasons of deficit credit in the balance of payment.
- Que-3 Give the meaning of foreign exchange rate and explain with illustration. How it is determined by purchasing power parity theory. (15)
OR
- Que-3 Explain the functions of the Asian development bank.
- Que-4 Explain the impact of WTO on various aspects of Indian economy. (15)
OR
- Que-4 What is inflation? Discuss in detail cause of inflation.

*****

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

પ્રશ્ન-1 J અને V લિમિટેડનાં તા.31-03-2018નાં રોજના પાકા સરવૈયાં નીચે મુજબ હતા. (20)

જવાબદારીઓ	J લિ. (રૂ.)	V લિ. (રૂ.)	મિલકતો	J લિ. (રૂ.)	V લિ. (રૂ.)
ભરાયેલી મૂડી:			પાઘડી	2,00,000	-
ઓર્ડિનરી શેર દરેક			જમીન અને મકાન	6,00,000	2,00,000
રૂ.100નો પૂરા ભરાયેલા	20,00,000	10,00,000	સાંચા અને યંત્રો	12,00,000	6,00,000
6%નાં પ્રેફરન્સ શેર			રોકાણો	2,00,000	40,000
રૂ.100નો પૂરા ભરાયેલા	10,00,000	-	સ્ટોક	5,00,000	3,00,000
સામાન્ય અનામત	-	2,40,000	દેવાદારો	6,00,000	4,00,000
10%નાં ડિબેન્ચર્સ	4,00,000	-	રોકડ-બેંક	3,40,000	60,000
બેન્ક લોન	3,00,000	-	પ્રાથમિક ખર્ચ	60,000	-
કારીગર અકસ્માત વળતર			નફાનુકસાન ખાતુ	3,00,000	-
ભંડોળ	-	1,60,000			
લેણદારો	3,00,000	2,00,000			
	40,00,000	16,00,000		40,00,000	16,00,000

ઉપરોક્ત તારીખે બંને કંપનીઓએ સંયોજન કરી રૂ.50,00,000ની સત્તાવાર મૂડી સાથે J.V.લિમિટેડ નામની નવી કંપની સ્થાપવાનું નક્કી કર્યું. જે રૂ.100નો એક એવા 40,000 ઓર્ડિનરી શેર અને 10,000 10%ના પ્રેફરન્સ શેરોમાં વહેંચાયેલી હતી.

J લિ.ના રોકાણો અને V લિમિટેડની રૂ.20,000 ની રોકડ સિવાયની મિલકતો અને દેવાં લેવાં. બંને કંપનીઓની કાયમી મિલકતોની બજારકિંમત ચોપડે કિંમત કરતા 20% વધુ ગણવી. ચૂકવણીની શરતો નીચે મુજબ હતી.

- (1) બંને કંપનીઓનાં પાંચ ઓર્ડિનરી શેરનાં બદલામાં J-V લિમિટેડે તેનાં ૬ ઓર્ડિનરી શેર પૂરા ભરાયેલા ગણી 10%નાં પ્રિમિયમે આપવા.
- (2) J લિમિટેડનાં પાંચ પ્રેફરન્સ શેરના બદલામાં J-V લિમિટેડેનાં ચાર પ્રેફરન્સ શેર પૂરા ભરાયેલ તેમજ રૂ. 1,00,000 રોકડા આપવા.
- (3) J લિમિટેડનાં ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને 8% પ્રિમિયમ મળી રહે તે રીતે J-V લિમિટેડે પોતાના 12%નાં ડિબેન્ચર્સ રૂ.100ના એક એવા 10%નાં વટાવે આપવા. (4) J લિમિટેડને રૂ.28,000 રોકડા આપવા. J-V લિમિટેડે પોતાનાં બાકીનાં ઓર્ડિનરી શેર, શેરટીક રૂ.20 નાં પ્રિમિયમે જાહેર જનતામાં બહાર પાડ્યા, જે પૂરા ભરાઈ ગયા. પ્રાથમિક ખર્ચ રૂ. 20,000 થયો.

J-V લિમિટેડેનાં ચોપડે આમનોંધ આપો અને તેનું પાકુ સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-1 "S" લિમિટેડ અને "J" લિમિટેડે પોતાનાં ધંધાઓનું સંયોજન કરી "M" લિમિટેડ નામની કંપની રચવાનું નક્કી કર્યું. તા.31મી માર્ચ, 2018નાં (20) રોજ બંને કંપનીઓનાં પાકા સરવૈયાં નીચે મુજબ હતા.

ધી "S" લિમિટેડનું પાકુ સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી રૂ.100 નો એક એવા		જમીન-મકાન	2,00,000
8000 ઈક્વિટી શેર	8,00,000	યંત્રો	2,00,000
લેણદારો	1,00,000	સ્ટોક	80,000
ભાડું ચૂકવવાનું બાકી	2,000	દેવાદારો	3,00,000
		રોકડ	20,000
		નફા-નુકસાન ખાતું	1,02,000
	9,02,000		9,02,000

ધી "J" લિમિટેડનું પાકુ સરવેયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી રૂ.100 નો એક એવા 12000 ઇક્વિટી શેર	12,00,000	જમીન-મકાન	7,00,000
અનામત ભંડોળ	1,00,000	યંત્રો	4,00,000
ડિવિડન્ડ સમતુલા ભંડોળ	50,000	સ્ટોક	2,00,000
નફા-નુકસાન ખાતુ	1,00,000	દેવાદારો	1,80,000
લેણદારો	50,000	અગાઉથી ચૂકવેલ વીમો	20,000
	15,00,000		15,00,000

નવી કંપની બંને કંપનીઓને ખરીદક્રિમત પેટે પોતાનો રૂ.100નો એક એવા ઇક્વિટી શેર આપે છે.

"S" લિમિટેડનાં ચોપડામાં જરૂરી આમનોધ લખો અને જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો. અને "J" લિમિટેડની ખરીદક્રિમની ગણતરી કરો.

પ્રશ્ન-2

A લિમિટેડનું તા.31-03-2018નાં રોજનું પાકુ સરવેયું નીચે મુજબ છે.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
10,000 8%નાં પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ.10નાં	1,00,000	પાઘડી	40,000
40,000 ઇક્વિટી શેર, દરેક રૂ.10નો	4,00,000	જમીન-મકાન	2,00,000
12%નાં ડિબેન્ચર	2,00,000	પ્લાન્ટ-યંત્રો	3,00,000
લેણદારો	60,000	ફર્નિચર	10,000
પ્રોવિડન્ડ ફંડ	10,000	પેટન્ટ્સ	4,000
દેવીહુંડીઓ	4,000	સ્ટોક	60,000
		દેવાદારો 1,00,000	
		બાદલાલખાધઅનામત-2,000	98,000
		લેણીહુંડીઓ	6,000
		રોકડ અને બેન્ક સિલક	9,000
		નફા નુકસાન ખાતે	47,000
	7,74,000		7,74,000

"B" કંપની લિમિટેડમાં "A" કંપની લિ.નો સમાવેશ નીચેની શરતોએ કરવામાં આવ્યો.

- (1) પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોને તેમના દરેક પાંચ શેરનાં બદલામાં B કંપની લિમિટેડનાં ચાર નોન - ક્યુમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ શેર 8%નાં દરેક રૂ.10 નો તેવા આપવા તેમજ તેમના ચઢેલા ડિવિડન્ડ પેટે ચૂકતેના હિસાબે રૂ.8,000 રોકડા B કંપની લિમિટેડે આપવા.
- (2) ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને તેમનાં દરેક પાંચ શેરનાં બદલામાં B લિમિટેડનાં ચાર ઇક્વિટી શેર, રૂ.10નો તેવા આપવા.
- (3) ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને અગાઉ મળતુ હતુ તેટલું જ વાર્ષિક વ્યાજ ઉત્પન્ન કરી આપે તેટલી રકમનાં B લિમિટેડનાં 10%નાં ડિબેન્ચર આપવા.
- (4) B કંપની લિમિટેડ A કંપની લિ.ની તમામ મિલકતો અને દેવાં લઈ લેવાં. આ હેતુ માટે જમીન અને મકાનની તથા પ્લાન્ટ અને યંત્રોની ક્રિમત અનુક્રમે રૂ.1,80,000 તથા રૂ.2,60,000 ગણવી. પેટન્ટ્સ ક્રિમત વગરના છે, ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ દેવાદારો પર 5% લેખે ગણવાની છે. "A" કંપની લિમિટેડનાં ચોપડે જરૂરી ખાતાં ખોલો.

અથવા

પ્રશ્ન-2

"A" અને "N" લિમિટેડનાં તા.31-03-18નાં રોજના પાકા સરવેયાં નીચે મુજબ હતા.

(20)

જવાબદારીઓ	"A" લિ. (રૂ.)	"N" લિ. (રૂ.)	મિલકતો	"A" લિ. (રૂ.)	"N" લિ. (રૂ.)
ભરાયેલ શેરમૂડી:			કાચગી મિલકતો	21,60,000	12,00,000
ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.100નો			રોકાણો(બ.કિ.2,00,000)	-	1,80,000
પૂરા ભરાયેલા ઇક્વિટી શેરો	16,00,000	-	ચાલૂ મિલકતો	7,20,000	5,76,000
દરેક રૂ.100નો રૂ.50 લેખે			પ્રાથમિક ખર્ચ	1,20,000	44,000
ભરાયેલ ઇક્વિટી શેરો	-	12,00,000	નફાનુકસાન ખાતુ	-	2,00,000

સામાન્ય અનામત	2,00,000	-		
10%નાં ડિબેન્ચર્સ	6,00,000	4,00,000		
લેણદારો	6,00,000	6,00,000		
	30,00,000	22,00,000		
			30,00,000	22,00,000

તા.01-04-18 નાં રોજથી "A" લિમિટેડે "N" લિમિટેડને નીચેની શરતોએ સમાવે લેવાનું નક્કી કર્યું.

(1) "A" લિમિટેડનાં ચોપડે દર્શાવેલ કાયમી મિલકતો તેની બજારકિંમત કરતા 10% ઓછી છે. જ્યારે "N" લિમિટેડની ચાલુ મિલકતોમાં રૂ.1,76,000 નો સ્ટોક છે. જે 10% વધુ કિંમતે આંકવામાં આવેલ છે. (2) ખરીદકિંમત પેટે "N" લિમિટેડનાં 10 ઈક્વિટી શેરનાં બદલામાં "A" લિમિટેડના 3 ઈક્વિટી શેરો પૂરા ભરાયેલા ગણી બંને કંપનીના શેરોની આંતરિક કિંમત ધ્યાનમાં લઈને આપવા અને જરૂરી રકમ રોકડમાં ચૂકવવી. "N" લિમિટેડનાં ચોપડે જરૂરી ખાતાઓ તૈયાર કરો. અને "A" લિમિટેડનાં ચોપડે આમનોંધ આપો.

"A" લિમિટેડનું તા.01-04-2018નાં રોજનું પાકુ સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(15)

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
બહાર પાડેલ શેરમૂડી		પાઘડી	
રૂ.100નો એક એવા 3,500 ક્યુ.પ્રેક્.શેર	3,50,000	જમીન - મકાન	4,20,000
રૂ.100નો એક એવા 10,500 ઈક્વિટી શેર	10,50,000	પ્લાન્ટ - યંત્રો	6,26,500
5%નાં ડિબેન્ચર	2,10,000	રોકડ	4,90,000
લેણદારો	1,05,000	નફા - નુકસાન ખાતું	3,500
દેવીહૂંડીઓ	35,000		2,10,000
	17,50,000		17,50,000

પુનઃચચના અંગેની યોજના નીચે મુજબ મંજૂર થઈ:

- (1) રૂ.100નો એક એવા 22,750 ઈક્વિટી શેરથી "J" લિ. નામની એક નવી કંપની સ્થાપવી.
- (2) જૂની કંપનીના દરેક ઈક્વિટી શેર પેટે નવી કંપનીનો એક ઈક્વિટી શેર આપવો જેના પર શેરદીક રૂ.50 ભરપાઈ થયેલા ગણવાના છે.
- (3) જૂની કંપનીનાં દરેક પ્રેક્.સ શેરનાં બદલામાં નવી કંપનીના બે ઈક્વિટી શેર આપવા, જેના પર શેરદીક રૂ.50 ભરપાઈ થયેલ ગણવાના છે.
- (4) જૂની કંપનીનાં ડિબેન્ચર ધારકોને નવી કંપનીના પૂરેપૂરા ભરપાઈ થયેલા 2,100 ઈક્વિટી શેર આપવા.
- (5) નવી કંપનીએ જૂની કંપનીના લેણદારો અને દેવીહૂંડીઓ લઈ લેવાની છે.
- (6) બાકીનાં બહાર નહીં પાડેલા શેર ડિસ્કન્ટોએ લઈ લેવા અને તેનાં નાણા ચૂકવી દેવાં.
- (7) નવી કંપનીએ જૂની કંપનીની મિલકતો નીચેની શરતોએ લઈ લેવી.

(અ) પ્લાન્ટ - યંત્રોમાં રૂ.2,10,000 માંડી વાળવા (બ) જરૂર મુજબ પાઘડીનો હવાલો નાખવો.

તમારે તૈયાર કરવાનાં છે: (અ) "J" લિમિટેડનાં ચોપડે શરૂઆતની આમનોંધો (બ) "J" લિમિટેડનું પાકુ સરવૈયું.

અથવા

તપન કંપની લિમિટેડનું તા.31-03-18 નાં રોજનું પાકુ સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

(15)

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી: દરેક રૂ.100 નો તેવા 8000 ઈ.શેર	8,00,000	પાઘડી	1,60,000
12%ના. 6000 પ્રેક્. શેર દરેક રૂ.100 નાં	6,00,000	મકાન	3,60,000
અનામત ભંડોળ	1,00,000	પ્લાન્ટ-મશીનરી	5,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું	2,00,000	સ્ટોક	4,80,000
10%નાં ડિબેન્ચર	2,70,000	દેવાદારો	2,52,000
લેણદારો	1,40,000	બાદલા.અનામત	-12,000
દેવીહૂંડી	30,000	લેણીહૂંડી	1,60,000
		રોકડ/બેંક	1,40,000
		પ્રાથમિક ખર્ચ	60,000
		શેર બાયંધરી કમિશન	40,000
	21,40,000		21,40,000

- તાજ લિમિટેડ નામની નવી કંપની સ્થાપવામાં આવી જે તપન લિમિટેડનો ધંધો રોકડ/બેન્ક સિવાય ખરીદી લેશે. શરતો નીચે પ્રમાણે છે.
- (1) તપન લિ.ના 4 ઈક્વિટી શેરનાં બદલામાં તાજ કંપનીના 5 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ.100 નો તેવા, શેરટીક રૂ.80 ભરપાઈ ગણીને આપવા.
  - (2) તપન લિ.ના 3 પ્રેફરન્સ શેરનાં બદલામાં તાજ કંપનીના 4 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ.100નો તેવા, શેરટીક રૂ.80 ભરપાઈ ગણીને આપવા.
  - (3) તપન લિ.નાં ડિબેન્ચર લોડરોને તાજ કંપનીના ઓટલાં ડિબેન્ચર આપવા કે જેથી તેમને 5% પ્રિમિયમ મળે.
  - (4) વિસર્જન ખર્ચ પેટે રૂ.16,500 તાજ કંપનીએ રોકડા આપવા.
  - (5) લેણીહુડી તાજ કંપનીએ લેવી નહીં, લેણીહુડીના 90% ચૂકવે દિસાબે મળ્યા.
  - (6) ખરેખર વિસર્જન ખર્ચ રૂ.30,000 તપન લિ.પૂરા ચુકવાયા હતા.

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી તપન કંપની લિ.નાં ચોપડે:- (1) માલ મિલકત નિકાલ ખાતુ (2) પુનર્ચના ખાતુ અને અન્ય જરૂરી ખાતાઓ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-4

જ્યેષ્ઠ કંપની લિ.તા. 31-03-2018 નાં રોજ દુડયામાં ગઈ તે તારીખનું પાકુ સરવેયું નીચે મુજબ હતું:

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી: દરેક રૂ.100 નો એક એવા 4000 ઈ.શેર	4,00,000	મકાનો	4,00,000
10%ની પ્રેફ.શેર શેરમૂડી રૂ.100 નો એક એવા 2000 શેર	2,00,000	ફર્નિચર	8,000
સામાન્ય અનામત	8,000	યંત્રો	4,80,000
15%નાં ડિબેન્ચર (તરતા બોજવાળા)	4,00,000	રોકાણો	2,00,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ બાકી	60,000	સ્ટોક	6,45,800
બેંક લોન(તારણ તરીકે કંપનીના રોકાણો છે)	1,60,000	દેવાદારો	48,000
લેણદારો	4,00,000	રોકડ	18,200
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	1,00,000		
કારકૂનનો પગાર બાકી(3 કારકૂનનો 3 માસનો)	36,000		
કામદારનો પગાર	36,000		
	18,00,000		18,00,000

બેન્કે કંપનીનાં રોકાણો ચોપડે કિંમતે વેચ્યા અને વધારો રૂ.40,000 લિક્વિડેટરને આપ્યો. અન્ય મિલકતોનાં નીચે પ્રમાણે ઉપજ્યાં.

મકાનો રૂ.6,00,000, ફર્નિચર રૂ.4,000, યંત્રો રૂ.6,00,000, સ્ટોક રૂ.5,20,000, દેવાદારો રૂ.40,000

વિસર્જન ખર્ચ રૂ.30,000 થયો. લિક્વિડેટરને તેણે ઉપજવેલ રકમ પર 5% કમિશન આપવાનું છે. ડિબેન્ચર લોડરોને તા.30-09-2018નાં રોજ ચૂકવી આપવામાં આવ્યાં. પ્રેફ.શેર ક્યુમ્યુલેટિવ છે. અને તેના પર છેલ્લા 2 વર્ષનું ડિવિડન્ડ બાકી છે.

લિક્વિડેટરનું છેવટનું આવક-જવકનું પત્રક બનાવો.

અથવા

મહેશ લિ. તા. 31-12-18 ના રોજ સ્વૈચ્છિક દુડયામાં ગઈ. તે તારીખે ચોપડામાં નીચે મુજબની બાકીઓ હતી.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
5000 ઈક્વિ.શેર દરેક રૂ.100 નો	5,00,000	જમીન-મકાન	6,00,000
10,000 ના 6%નાં પ્રેફ.શેર દરેક રૂ.100 ના	10,00,000	મશીનરી-પ્લાન્ટ	12,00,000
15,000 ઈક્વિ.શેર દરેક રૂ.100નો રૂ.60 ભરપાઈ	9,00,000	પેન્ટ્સ	2,50,000
5%ના ગીરો ડિબેન્ચર	5,00,000	સ્ટોક	3,00,000
બાકી વ્યાજ	25,000	દેવાદારો	4,50,000
લેણદારો	7,25,000	રોકડ	1,50,000
		નફા-નુકસાન ખાતુ	7,00,000
	36,50,000		36,50,000

રોકડ સિવાયની મિલકતોમાંથી ઉપજેલી કિંમતના 3% અને પસંદગીના લેણદારો સિવાયના બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમનાં 2% કમિશન મેળવવા લિક્વિડેટર હકદાર છે. મિલકતોની કિંમત નીચે પ્રમાણે ઉપજી:

જમીન-મકાન રૂ.10,00,000, પેન્ટ્સ રૂ.1,60,000, દેવાદારો રૂ.4,50,000, મશીનરી રૂ.8,00,000, સ્ટોક રૂ.2,50,000.

રૂ.60,000 વિસર્જન ખર્ચ થયો છે. લેણદારોમાં રૂ.75,000 ના પસંદગીના લેણદારોનો અને જમીન - મકાનનાં તારણ ઉપર લીધેલ લોન રૂ.2,50,000 નો સમાવેશ થાય છે. પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ બે વર્ષનું બાકી છે. લિક્વિડેટરનું આખરનું હિસાબીપત્રક તૈયાર કરો.

*****

ENGLISH VERSION

Q.1 The following were the Balance Sheets of J Ltd. and V Ltd. as on 31st March, 2018:- (20)

Liabilities	J Ltd Rs.	V Ltd Rs.	Assets	J Ltd Rs.	V Ltd Rs.
Paid up capital:			Goodwill	2,00,000	-
Equity Shares of Rs.100 each fully paid up	20,00,000	10,00,000	Land – Building	6,00,000	2,00,000
6% Pref. shares of Rs.100 each fully paid up	10,00,000	-	Plant – Machinery	12,00,000	6,00,000
General Reserve	-	2,40,000	Investments	2,00,000	40,000
10% Debentures	4,00,000	-	Stocks	5,00,000	3,00,000
Bank Loan	3,00,000	-	Debtors	6,00,000	4,00,000
Worker’s accident comp. Fund	-	1,60,000	Cash and bank	3,40,000	60,000
Creditors	3,00,000	2,00,000	Preliminary exps.	60,000	-
			Profit and loss a/c	3,00,000	-
	40,00,000	16,00,000		40,00,000	16,00,000

On the above date, both the companies decided to amalgamate and form a new company J-V Ltd. With an authorized capital of Rs.50,00,000 divided into 40,000 equity shares and 10,000 10% pref. shares of Rs. 100 each. Assets and Liabilities of both the companies are to be taken over except Investments of J Ltd. and cash balance of Rs. 20,000 of V Ltd.

The market value of fixed assets of both the companies to be taken at 20% more than the book value.

Payment terms are as follows:

- (1) The equity shares of both the companies will be given 6 fully paid equity shares of J-V Ltd. for every 5 equity shares held by them at a premium of 10%.
- (2) The preference share holders of J Ltd. will be given 4 fully paid preference shares of J-V Ltd. for every 5 preference shares held by them and Rs.1,00,000 cash.
- (3) The debenture – holders of J Ltd. will be given 12% debentures of Rs.100 each of J-V Ltd. at a discount of 10% to discharge their Liability at 8% premium.
- (4) Rs.28,000 cash to J Ltd. J-V Ltd issued the remaining equity shares to the public at a premium of Rs.20 per share, which were fully paid up. Preliminary expenses amounted to 20,000.

Pass necessary entries in the books of J-V Ltd. and prepare Its Balance Sheet.

OR

Q.1 “S” Ltd. and “J” Ltd. decided to amalgamate of business A new company called “M” Limited was formed to take over the business of both the companies. The balance sheets of the two amalgamating companies as on 31st March, 2018 were as follows: (20)

Balance Sheet of The “S” Ltd.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital:		Land and building	2,00,000
8000 equity shares of Rs.100 each	8,00,000	Machinery	2,00,000
Creditors	1,00,000	Stock	80,000
Outstanding Rent	2,000	Debtors	3,00,000
		Cash	20,000
		Profit and Loss Account	1,02,000
	9,02,000		9,02,000

Balance Sheet of The “J” Ltd.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital:		Land and Building	7,00,000
12000 equity shares of Rs.100 each	12,00,000	Machinery	4,00,000
Reserve Fund	1,00,000	Stock	2,00,000
Dividend Equalization fund	50,000	Debtors	1,80,000
Profit and loss account	1,00,000	Prepaid Insurance	20,000
Creditors	50,000		
	15,00,000		15,00,000

The New company issues its equity shares of Rs.100 each in payment of purchase price:-

You, are requested to prepare necessary ledger accounts and give journal entries to close the books of the "S" Ltd, and calculate purchase price of "J" Ltd.

Q.2 The Balance sheet of "A" Co. Ltd. as on 31-03-2018 is as follows:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
10,000 8% Cumulative Preference shares, each of Rs.10	1,00,000	Goodwill	40,000
40,000 Equity shares, each of Rs.10	4,00,000	Land and Buildings	2,00,000
12% Debentures	2,00,000	Plant and Machinery	3,00,000
Creditors	60,000	Furniture	10,000
Provident fund	10,000	Patents	4,000
Bills Payable	4,000	Stock	60,000
		Debtors	1,00,000
		Less: B.D. Res.	-2,000
		Bills Receivable	6,000
		Cash and Bank Balance	9,000
		Profit and Loss Account	47,000
	7,74,000		7,74,000

"A" Co.Ltd. Is absorbed by "B" Co. Ltd. as per the following conditions:

- (1) Preference shareholders should be given four non – cumulative 8% preference shares of Rs. 10 each In "B" Ltd. for every five shares held by them. They should also be paid Rs.8,000 In cash by B Co.Ltd. In full settlement of their arrears of dividend.
- (2) Equity share holders should be given four equity shares of Rs.10 each in "B" Co. Ltd. for every five shares held by them.
- (3) Debenture holders should be given 10% debentures in "B" Co. Ltd. of such value as to given them Interest annually, which they use to receive earlier.
- (4) "B" Co. Ltd. should take over all assets and Liabilities of "A" Co. Ltd. for this purpose land and building and plant and machinery be taken at Rs.1,80,000 and Rs.2,60,000 Respectively. Patents are valueless. Provision for bad debts Is to be calculated at 5% on Debtors.

Draw necessary accounts in the books of "A" Co. Ltd.

OR

Q.2 The following are the balance sheets of "A" Limited and "N" Limited as on 31-03-18.

Liabilities	"A" Ltd Rs.	"N" Ltd Rs.	Assets	"A" Ltd Rs.	"N" Ltd Rs.
Paid up share capital:			Fixed Assets	<u>21,60,000</u>	12,00,000
Equity share of Rs.100	₹6		Investments	-	1,80,000
Fully Paid	<u>16,00,000</u>	-	(M.V. Rs.200000)		
Equity Share of Rs.100			Current Assets	7,20,000	<u>5,76,000</u>
Each Rs. 50 Paid up	-	12,00,000	Preliminary expenses	1,20,000	44,000
General Reserve	2,00,000	-	Profit & Loss A/c	-	2,00,000
10% Debentures	6,00,000	4,00,000			
Creditors	6,00,000	6,00,000			
	30,00,000	22,00,000		30,00,000	22,00,000

On 1-4-18, "A" Limited agreed to absorb "N" Limited on the following conditions:

- (1) The fixed assets of "A" limited as shown in the books are 10% less than the market value wheleas the current assets of "N" Limited Includes stock worth Rs. 1,76,000 which is over valued by 10%.
- (2) The purchases consideration was to be satisfied by issue of there fully paid equity shares of "A" Limited in exchange of ten equity shares of "N" Limited on the basis of Intrinsic value of their shares and balance amount in cash.

Prepare ledger accounts in the books of "N" limited and pass necessary entries in the books of "A" limited.

On 1st April, 2018 the Balance sheet of "A" Ltd. was as under:

(15)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
3500 6% cum.pref. shares of Rs.100 each	3,50,000	Goodwill	4,20,000
10,500 equity shares of Rs.100 each	10,50,000	Land and Building	6,26,500
5% Debentures	2,10,000	Plant and machinery	4,90,000
Creditors	1,05,000	Cash	3,500
Bills Payable	35,000	Profit and loss A/c.	2,10,000
	17,50,000		17,50,000

A scheme of reconstruction was agreed upon as under:

- (1) A new company to be formed called "J" Ltd. with an authorized capital of 22,750 equity shares of Rs.100 each.
- (2) One equity share of Rs.50 paid in the new company to be issued for each equity share in the old company.
- (3) Two equity shares of Rs.50 paid in the new company to be issued for each preference share in the old company.
- (4) Debenture holders to receive 2100 equity shares in the new company, credited as fully paid.
- (5) Creditors and bills payable to be taken over by the new company.
- (6) The Remaining unissued shares to be taken up and paid for in full, by the directors.
- (7) The new company to take over assets of the old company subject to:-
  - (A) Writing down plant and machinery by Rs.2,10,000
  - (B) Adjusting goodwill as required.

You are required to prepare:

- (A) Opening entries in the books of "J" Limited.
- (B) Balance sheet of "J" Limited.

OR

The Balance Sheet of Tapan Ltd. as on 31-3-18 is as under:

(15)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
8000 equity shares of Rs.100 each	8,00,000	Goodwill	1,60,000
6000 12% Pref. Shares of Rs. 100 each	6,00,000	Building	3,60,000
Reserve Fund	1,00,000	Plant - Machinery	5,00,000
Profit and Loss A/c	2,00,000	Stock	4,80,000
10% Debentures	2,70,000	Debtors	2,52,000
Creditors	1,40,000	Less. B.D Reserve-12,000	2,40,000
Bills Payable	30,000	Bill Receivable	1,60,000
		Cash/Bank	1,40,000
		Preliminary expenses	60,000
		Underwriting commission	40,000
	21,40,000		21,40,000

A new company Taj Ltd was formed to take over the business of Tapan ltd. except cash/bank balance. The following terms were agreed upon:

- (1) Five equity shares of Rs.100 each (Rs. 80 paid) of Taj Ltd. will be given against four equity shares of Tapan Ltd.
- (2) Four equity shares of Rs. 100 each (Rs. 80 paid) of Taj Ltd. will be given against three preference shares of Tapan Ltd.
- (3) The debenture holders of the Tapan ltd. to be issued sufficient debentures of the Taj Ltd. so as to give them a premium of 5%.
- (4) To pay liquidation expenses of Rs.16,500 in cash by Taj Ltd.
- (5) Bills Receivable are not taken over by the Taj ltd. and 90% was realized from bills receivable in full settlement of its account.
- (6) Actual liquidation expenses of Rs. 30,000 were paid by Tapan Ltd.

From the above Information prepare :

- (1) Realization Account
- (2) Reconstruction account and other necessary accounts in the books of Tapan Ltd.

Q.4 Jayesh Ltd went into voluntary liquidation on 31-03-2018, when the following balance sheet was prepared:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share capital 4000 equity share of Rs.100 each	4,00,000	Buildings	4,00,000
10% 2000 preference shares of Rs.100 each	2,00,000	Furniture	8,000
General Reserve	8,000	Machinery	4,80,000
15% Debentures (mortgage)	4,00,000	Investments	2,00,000
Outstanding Debenture Interest	60,000	Stock	6,45,800
Bank Loan (Secured Investments)	1,60,000	Debtors	48,000
Creditors	4,00,000	Cash	18,200
Provident Fund	1,00,000		
Outstanding salary of clerks(3 clerk for three months)	36,000		
Salary of Workmen	36,000		
	18,00,000		18,00,000

The bank has sold the Investments at book value and surplus amount of Rs.40,000 was returned to the Liquidator, other assets realized as under:

Building Rs.6,00,000, Furniture Rs.4,000, Machinery Rs.6,00,000, Stock Rs.5,20,000, Debtors Rs.40,000.

Liquidation expenses are Rs.30,000, Liquidator is entitled to get remuneration at 5% on amount realized by him. Debenture holders were paid on 30-09-2018. Preference shares are commulative and preference dividend is in arrears for the last two years.

Prepare Liquidator's find statement of Receipts and payments.

OR

Q.4 Mahesh Limited went into voluntary Liquidation on 31-12-18. The balance in its books on that date were:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
5000 Equity shares of Rs.100	5,00,000	Land and Buildings	6,00,000
10,000 6% preference shares of Rs.100	10,00,000	Machinery & Plants	12,00,000
15,000 Equity shares of Rs.100 each Rs.60 paid	9,00,000	Patents	2,50,000
5% & mortgaged debentures	5,00,000	Stock	3,00,000
Interest outstanding	25,000	Debtors	4,50,000
Creditors	7,25,000	Cash	1,50,000
		Profit and Loss A/c	7,00,000
	36,50,000		36,50,000

The Liquidator is entitled to a commission of 3% on all assets realized except cash and 2% on amount distributed to unsecured creditors other than preferential creditors.

The assets realized as follows:

Land & Building Rs.10,00,000, Patents Rs.1,60,000, Debtors Rs.4,50,000, Machinery Rs.8,00,000, Stock Rs.2,50,000.

The expenses of Liquidation amounted to Rs.60,000, Creditors Include Preferential Creditors of Rs.75,000 and a loan of Rs.2,50,000 secured by a mortgage land and buildings. The preference dividends were in arrears for two years.

Prepare the Liquidator's find statement of Accounts.

*****

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April - 2019
Cost Accounting-2 (Core)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

- All questions are compulsory.
- Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-1 ભાર્ગવ લિમિટેડની નીચેની માહિતી તા.31-03-2017નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે પ્રાપ્ત થાય છે. તેના આધારે પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો. (20)

તૈયાર માલનો સ્ટોક (1-4-2016)	51,400	આવકવેરો	4,4,75
તૈયાર માલનો સ્ટોક (31-3-2017)	43,000	દાન-સખાવત	3,300
કાચા માલની ખરીદી	2,00,000	જાહેરાત ખર્ચ	7,500
ચંત્રો પર ઘસારો	8,500	પેકિંગ ખર્ચ	3,500
કુર્નિચર પર ઘસારો	5,210	ઓફિસ ભાડું	4,520
કારખાના ભાડું	4,750	મેનેજર પગાર (80% કારખાના, 20% ઓફિસનાં)	12,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,20,000	ડ્રોઈંગ ઓફિસ ખર્ચ	3,230
વેચાણ	5,04,000	કાઉન્ટિંગ હાઉસ પગાર	6,990
પરોક્ષ મજૂરી	1,250	ડિલિવરી વાહનનાં ખર્ચ	7,550
પગાર	16,480	કાચામાલ શરૂ સ્ટોક	20,000
આવકમાલ ગાડું ભાડું	2,000	કાચામાલનો આખર સ્ટોક	16,000
જવકમાલ ગાડું ભાડું	1,450		
પાવર	2,670		

અથવા

પ્રશ્ન-1 પ્રવિણા બે જાતની પાઈપ અ અને બ બનાવે છે. તા.31-માર્ચ-2015નાં રોજ પૂરા થતાં વર્ષ માટે ઉત્પાદનની પડતર નીચે મુજબ (20)

કાચા માલનો વપરાશ	6,30,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,94,000
સીધા ખર્ચ	1,11,000
કારખાનાનાં પરોક્ષ ખર્ચ	1,56,000

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

- (1) અ પ્રકારની પાઈપમાં એકમદીઠ કાચા માલની પડતર બ પ્રકારની પાઈપની એકમદીઠ પડતર કરતા ચાર ગણી છે. (2) બ પ્રકારની એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરી અ પ્રકારની એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરીનાં 60% છે. (3) બ પ્રકારનાં સીધા ખર્ચ એકમદીઠ રૂ.3 છે. બાકી ખર્ચ ;'અ' ને લગતા છે. (4) અ અને બ બન્ને પ્રકારની પાઈપમાં એકમદીઠ કારખાનાનાં પરોક્ષ ખર્ચ સરખાં છે. (5) દરેક પ્રકારનાં ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરનાં 20% છે. (6) અ અને બ પ્રકારની પાઈપનો વેચાણ ખર્ચ એકમદીઠ અનુક્રમે રૂ.9 અને રૂ.6 છે. (7) વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન અને વેચાણ.

અ પ્રકાર: 7500 પાઈપો, જેમાંથી 7,000 વેચવામાં આવી હતી.

બ પ્રકાર: 12,000 પાઈપો, જેમાંથી 11,800 વેચવામાં આવી હતી.

- (8) પાઈપદીઠ વેચાણ કિંમત: અ રૂ.150 અને બ રૂ.65 દરેક પ્રકારની પાઈપની એકમદીઠ તેમજ કુલ પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 ધુવિ લિ.ની તા.31-3-2018નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષનાં નાણાંકીય હિસાબોની માહિતી નીચે મુજબ હતી.

પ્રત્યક્ષ કાર્યામાલની પડતર	75,000	માંડી વાળેલ પાઘડી	3,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30,000	કાપદાકીય ખર્ચ	1,500
કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચ	1,14,000	મળેલ પરચૂરણ આવક	15,000
વહીવટી ખર્ચ	75,000	ચાલું ખાતાનું વ્યાજ (જમાં)	3,000
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ	1,44,000	વેચાણ (36000 એકમો)	2,10,000
ઘાલખાધ	6,000	આખર સ્ટોક:	
		તૈયાર માલ-12000 એકમો	36,000
		અર્ધતૈયાર માલ	24,000
		(પ્રાથમિક પડતરે બન્ને ચોપડામાં)	

પડતરનાં હિસાબોમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે.

(1) વપરાયેલ કાર્યામાલની પડતર રૂ.84,000 છે. (2) કારખાના શિરોપરી ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરનાં 20% છે. (3) વહીવટી શિરોપરી ખર્ચ ઉત્પાદિત એકમદીઠ રૂ.3 છે. (4) વેચાણ-વિતરણનાં શિરોપરી ખર્ચ વેચેલ એકમદીઠ રૂ.4 છે.

તૈયાર કરો:

(1) પડતરનું પત્રક. (2) નાણાંકીય હિસાબો મુજબનું નફાનુકસાન ખાતું. (3) પડતર અને નાણાંકીય હિસાબો દ્વારા દર્શાવતા નફાનું મેળવણી પત્રક.

અથવા

પ્રશ્ન-2 હિત લિ.નું તા.31-12-2018નાં રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું વેપારખાતું અને નફાનુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વેપાર અને નફાનુકસાન ખાતું.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
માલસામાન	40,000	વેચાણ (27,00 એકમો)	1,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	24,000	આખર સ્ટોક (ઉત્પાદનનાં 10%)	8,000
કારખાનાનાં ખર્ચ	16,000	મળેલ વ્યાજ	400
ઓફિસ ખર્ચ	14,000	મળેલ ડિવિડન્ડ	400
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ	9,000	મળેલ ભાડું	400
પ્રાથમિક ખર્ચ માંડી વાળેલ	4,000		
માંડી વાળેલ પાઘડી	200		
ચોખ્ખો નફો	2,000		
	1,09,200		1,09,200

પડતરનાં હિસાબો નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે.

(1) માલસામાન અને મજૂરી ખર્ચ તેની પડતર કિંમતે દર્શાવાય છે. (2) કારખાના ખર્ચ મજૂરીનાં 50% લેખે ગણવો. (3) ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચ કારખાના પડતરનાં 20% ગણવો. (4) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ એકમદીઠ રૂ.3 લેખે ગણવો.

તૈયાર કરો. (1) કુલ પડતર દર્શાવતું પત્રક (2) બન્ને નફાનું મેળવણી પત્રક.

પ્રશ્ન-3 એક વસ્તુ તૈયાર થતાં પહેલાં અ, બ અને ક નામની ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. નીચે આપેલી માહિતી જાન્યુઆરી માસની છે.

વિગત	પ્રક્રિયા-અ	પ્રક્રિયા-બ	પ્રક્રિયા-ક
અન્ય પ્રત્યક્ષ માલ રૂ.	4,000	6,040	6,924
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	7,000	8,452	10,000
ઉત્પાદનનાં ખર્ચો રૂ.	3,000	4,000	5,000

પ્રક્રિયા-અ માં માલસામાનનાં 1,000 એકમો, એકમ દીઠ રૂ.10નાં ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

અન્ય માહિતી:-

વિગત	પ્રક્રિયા-અ	પ્રક્રિયા-બ	પ્રક્રિયા-ક
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમના)	10%	5%	10%
બગાડની એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	રૂ.6	રૂ.10	રૂ.12
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમમાં)	920	870	800

કોઈપણ પ્રક્રિયામાં અધૂરું કામ નથી. ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાખાતા તેમજ અસામાન્ય વધારા અને અસામાન્ય બગાડનાં ખાતા તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-3 એક વસ્તુ બે જુદી-જુદી પ્રક્રિયા-1 અને 2 માંથી પસાર થાય છે. અને પછી તેને તૈયાર માલનાં સ્ટોક ખાતે લઈ જવામાં આવે છે. 1નું ઉત્પાદન 2 ખાતે જાય છે અને 2નું ઉત્પાદન તૈયાર માલનાં સ્ટોક ખાતે જાય છે. (15)
31-03-2018નાં રોજ પૂરા થતાં માસ દરમિયાન પ્રક્રિયા 1 માં માલ-સામાનનાં 1000 એકમો એકમદીઠ રૂ.20 લેખે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. અન્ય જરૂરી માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા-1 રૂ.	પ્રક્રિયા-2 રૂ.
પરચૂરણ માલસામગ્રી	1,100	2,650
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	10,000	11,000
ઉત્પાદન ખર્ચો	7,000	7,500
ખરેખર ઉત્પાદન	900 એકમો	830 એકમો
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમોના)	5%	10%
બગાડની વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ)	રૂ.2	રૂ.5

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાનાં ખાતા તૈયાર કરો અને દરેક પ્રક્રિયા દીઠ પડતર કિંમત શોધી કાઢો. તદઉપરાંત અસામાન્ય બગાડ કે વધારા અંગેના ખાતા તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-4 વ્રજ લિમિટેડ જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરી અને માર્ચ માસ માટે એક યંત્ર ભાગનાં 1000 એકમો દર મહિને પૂરા પાડવાનું સ્વીકારે છે. દર મહિને એક બેચ ઓર્ડર ખોલવામાં આવે છે. જે ખાતે માલસામાન અને મજૂરી ખર્ચ ખરેખર કિંમતે ઉધારવામાં આવે છે. પરોક્ષ ખર્ચો કામદાર કલાક દર લેખે વસૂલ કરવામાં આવે છે. નીચેની માહિતી પરથી દરેક બેચ ઓર્ડર દીઠ પડતર અને નફાની માહિતી રજૂ કરો. તથા 3000 એકમનાં ઓર્ડરની એકંદર પરિસ્થિતિ રજૂ કરો. છુટા ભાગના એક એકમની વેચાણ કિંમત રૂ.15 નક્કી કરવામાં આવી છે (15)

મહિનો	બેચનું ઉત્પાદન (એકમો)	માલસામાન	મજૂરી
જાન્યુઆરી	1,250	રૂ.6,250	રૂ.2,500
ફેબ્રુઆરી	1,500	રૂ.9,000	રૂ.3,000
માર્ચ	1,000	રૂ.5,000	રૂ.2,000

મજૂરી કલાકદીઠ રૂ.2 લેખે ચૂકવવામાં આવે છે. અન્ય વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

મહિનો	પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.	કુલ કામદાર કલાકો
જાન્યુઆરી	રૂ.12,000	4,000
ફેબ્રુઆરી	રૂ.9,000	4,500
માર્ચ	રૂ.15,000	5,000

અથવા

પ્રશ્ન-4 એક કંપનીનાં કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ તરીકે તમને જાણવા મળ્યું કે જોબની વેચાણકિંમત નીચે મુજબ નક્કી કરવામાં આવી છે.

માલસામાન	રૂ.70=00
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (18 કલાકો રૂ.2.50 લેખે.)	રૂ.45=00
(ખાતું અ-8 કલાક, બ-6 કલાક, ક-4 કલાક)	
પ્રત્યક્ષ ખર્ચો	રૂ.5=00
	પ્રાથમિક પડતર
	120=00
+ શિરોપરી ખર્ચો (પ્રાથમિક પડતરનાં 33 1/3 %)	40=00
	કુલ પડતર
	160=00

ગયા વર્ષનાં નફાનુકસાન ખાતા મુજબ નીચેની પરિસ્થિતિ હતી.

માલસામાન	રૂ.	રૂ.1,50,000	કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચો	રૂ.	
પ્રત્યક્ષ મજૂરી					
અ ખાતું	10,000		ખાતું અ	5,000	
બ ખાતું	12,000		ખાતું બ	9,000	
ક ખાતું	8,000	30,000	ખાતું ક	2,000	16,000
વિશિષ્ટ માલસામગ્રી		4,000	વેચાણ ખર્ચો		20,000
			વેચાણ બાદ પરત		2,50,000
			ચોખ્ખો નફો		30,000

ત્રણેય ખાતામાં સરેરાશ દૈનિક મજૂરી દર એકસરખો છે.

ઉપરની વિગતો પરથી તૈયાર કરો. (1) જોબની પડતર દર્શાવતું પત્રક (2) ગયા વર્ષનાં ખરેખર આંકડાઓનો ઉપયોગ કરીને સુધારેલી પડતર ગણો. (3) વેચાણ કિંમત નક્કી કરવા માટે કુલ પડતર પર 20% નફો ઉમેરો.

*****

ENGLISH VERSION

Que-1 Following information of Bharagav Ltd. Is available for the year ended on 31-3-2017. Prepare cost sheet. (20)

Stock of finished goods. (01-04-2016)	51,400	Income tax.	4,4,75
Stock of finished goods. (31-3-2017)	43,000	Donation.	3,300
Purchases of raw materials	2,00,000	Advertisement expenses	7,500
Depreciation on machinery	8,500	Packing expenses.	3,500
Depreciation on furniture	5,210	Office rent	4,520
Factory rent	4,750	Manager's salary (for factor 80% and office 20%)	12,000
Direct wages	1,20,000	Drawing office expenses	3,230
Sales	5,04,000	Counting House salary	6,990
Indirect labour	1,250	Expenses for delivery van	7,550
Salary	16,480	Opening stock of raw materials	20,000
Carriage inward	2,000	Closing stock of raw materials	16,000
Carriage outward	1,450		
Power	2,670		

OR

Que-1 Pravina manufactures two types of pipes 'A' and 'B' production cost for the year ended 31st March, 2015 were. (20)

Raw materials consumed	6,30,000
Direct wages	2,94,000
Direct expenses	1,11,000
Factory Indirect expenses.	1,56,000

Additional information is as under.

- (1) Direct materials per unit for types 'A' pipe consist four times as much as that type 'B' pipe.
- (2) Direct expenses per unit for type 'B' is Rs.3 and remaining expenses for the type 'A'.
- (3) Direct wages per unit for type 'B' were 60% of those for type 'A'.
- (4) Factory overheads per unit was same for 'A' and 'B'.
- (5) Office overheads for each type was 20% of prime cost.
- (6) Selling cost for 'A' and 'B' Rs.9 and Rs.6 respectively.
- (7) Production and sales during the year.
'A' Type - 75000 pipes of which 7000 were sold.
'B' Type - 12000 pipes of which 11800 were sold.
- (8) Selling price per pipe for 'A' Rs.150 and for 'B' Rs.65.
Prepare a cost-sheet showing cost per pipe and total cost.

Que-2 The following figures are available from Dhruvi Ltd's. Financial accounts for the year ended - 31-03-2018. (20)

Direct material consumption Rs.	75,000	Goodwill written off Rs.	3,000
Direct wages	30,000	Legal charges Rs.	1,500
Factory overheads	1,14,000	Miscellaneous Income Received	15,000
Administration overheads Rs.	75,000	Interest on current Account (Credit)	3,000
Selling and distribution overheads Rs.	1,44,000	Sales (36000 units)	2,10,000
Bad debet	6,000	Closing Stock	
		Finished stock 12000 units.	36,000
		Work-in-progress (at prime cost in both books)	24,000

The Cost Accounts reveal.

- (1) Direct material consumption Rs.84,000.
- (2) Factory overheads at Rs.20% on prime cost.
- (3) Administration overheads at Rs.3 per unit of production.
- (4) Selling and distribution overheads at Rs.4 per unit sold.

Prepare: (1) Cost sheet (2) Financial Profit and Loss Account (3) Statement reconciling the profits disclosed by the cost sheet and Financial Profit and Loss Account.

OR

Que-2 The Trading A/c and Profit and Loss A/c. of Hit Ltd. Is as under, the year ending on 31-3-2018. (20)

Trading and Profit and Loss A/c.			
Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Materials	40,000	By sales (2700 units)	
" Direct wages	24,000	" closing stock (10% of production)	1,00,000
" Manufacturing charges	16,000	" Interest Received	8,000
" office charges	14,000	" Dividend Received	400
" Selling distribution charge	9,000	" Rent Received	400
" Preliminary exp. Written off	4,000		
" Goodwill written off	200		
" Net Profit	2,000		
	1,09,200		1,09,200

The cost accounts give following information's.

- (1) Materials and wages are taken at their cost price.
  - (2) Manufacturing charges are taken as 50% of wages.
  - (3) Office overheads at 20% of factory cost.
  - (4) Selling and distribution overheads at the rate of Rs.3 per unit.
- Prepare: (1) Cost sheet (2) Reconciliation statement.

Que-3 A Product passes through three different processes A, B ad C following details are obtained for the month of January. (15)

Particulars	Process-A	Process-B	Process-C
Other Direct materials	4,000	6,040	6,924
Direct wages	7,000	8,452	10,000
Production overheads	3,000	4,000	5,000

Materials of 1000 units were introduced in Process-A at a cost of Rs.10 each.

Other Information:

Particulars	'A'	'B'	'C'
Normal wastage of units introduced	10%	5%	10%
Sale price of wastage per unit	Rs.6	Rs.10	Rs.12
Actual production (in units)	920	870	800

There is no work-in-process.

Prepare process Account and Accounts of Abnormal wastage and Abnormal Gain.

OR

Que-3 A Product passes through two distinct process 1 and 2 and thereafter. It is transferred to finished stock. (15)
The output of process 1 passes to 2 and that of 2 to finished stock. During the month ending on 31st March, 2018 1000 units of raw materials valued at Rs.20 per unit were issued to Process-I.

Particulars	Process-1	Process-2
Sundry Materials	1,100	2,650
Direct Wages	10,000	11,000
Manufacturing Expenses	7,000	7,500
Actual output	900 units	830 units.
Normal wastage (percentage of input)	5%	10%
Sales value of wastage (per unit)	Rs.2	Rs.5

From the above information your are required to prepare process Accounts and find out cost per unit of each process. Also give the Abnormal wastage or Effectives(Gain) Accounts.

Que-4 Vraj Ltd. Undertakes to supply 1000 units of a component per month for the months of January, February and March. (15)
Every month a batch order is opened against which materials and labour cost are booked at actuals. Overheads are levied at a rate per labour hour. The selling price is contracted at Rs.15 per unit. From the following data. Present the cost and profit per unit of each batch order and the overall position of the order for the 3000 units.

Month	Batch output	Material Cost	Labour Cost
January	1,250 units	Rs.6250	Rs.2500
February	1,500 units	Rs.9000	Rs.3000
March	1000 units	Rs.5000	Rs.2000

Labour is paid at the rate of Rs.2 per hour.

The other details are.

Month	Overheads Rs.	Total Labour hours.
January	12,000	4,000
February	9,000	4,500
March	15,000	5,000

OR

Que-4 As a cost account of a company, you find that the selling price of a product has been calculated as follows.

Materials	Rs.70=00
Direct wages: 18 hours at Rs.2.50 per hour (Dept. A 8 hours, Dept. B 6 hours Dept. C 4 hours)	Rs.45=00
Direct expenses.	Rs.5=00
Prime Cost	120=00
Add. Overheads (33 1/3 % on prime cost)	40=00
Total Cost	160=00

An analysis of the pervious year's profit and loss account shows the following.

Materials	RS.	1,50,000	Factory overheads	Rs.	
Direct wages					
Dept. A	10,000		Dept. A	5,000	
Dept. B	12,000		Dept. B	9,000	
Dept. C	8,000	30,000	Dept. C	2,000	16,000
Specific Materials		4,000	Selling overheads		20,000
			Sales less Returns		2,50,000
			Net profit		30,000

The average daily wage rate is identical in all the three departments.

You are required to:

- (1) Draw up a job cost sheet.
- (2) Calculate the revised cost using the previous year's figures as a basis.
- (3) Add, to the total job cost 20% for profit and give the final selling price.

*****

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right Indicate marks.

પ્રશ્ન-1

શ્રી આઈ.એમ.ભારદ્વાજ, ઈન્દોરના એક અણીતા એડવોકેટ છે. તેઓ પોતાના ચોપડા ચેક પદ્ધતિ એ રાખે છે. તેમના તા.31-03-2018ના રોજ પૂરા થતા પાછલા વર્ષની નીચેની માહિતી પૂરી પાડેલી છે. (20)

ઉધાર

આવક - જવક ખાતું

જમા

આવક	રકમ રૂ.	જવક	રકમ રૂ.
બાકી આગળ લાવ્યા. (01-04-2017)	1,12,000	ઓફિસના સાધનોની ખરીદી	2,40,000
અસીલો પાસેથી ફી:		મોટરકારના ખર્ચા	1,40,000
2015-16	5,000	ઓફિસ ખર્ચા	2,62,000
2016-17	10,000	કર્મચારીઓનો પગાર	14,51,000
2017-18	21,60,000	ચૂકવેલ આવકવેરો	65,000
અસીલો તરફથી મળેલી ભેટ	63,000	લોન પર વ્યાજ	11,000
અસીલો પાસેથી લોન	50,000	પ્રોવિડન્ડ ફંડમાં ફાળો	61,500
		લોન પરત કરી	1,50,000
		બાકી આગળ લઈ ગયા (31-03-2018)	19,500
	24,00,000		24,00,000

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(1) મોટરકારનો માન્ય ઘસારો રૂ.30,000 ગણવાનો છે. (2) મોટરકારનો 20% ભાગ અંગત વપરાશ માટે થાય છે. (3) રૂ.60,000ની ફી મળવાની બાકી છે. (4) ઓફિસના સાધનો અંગે 10% ઘસારો માંડી વાળવાનો છે.

આકારણી વર્ષ 2018-19 માટેની શ્રી આઈ.એમ.ભારદ્વાજની ધંધા કે વ્યવસાયની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો અને તેના પરના આવકવેરાની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-1

સ્ટાર્ટ અપ એન્ડ કાં.નું તા.31-03-2018ના રોજ પૂરા થતા પાછલા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે પ્રમાણે છે. (20)

ઉધાર

નફા-નુકસાન ખાતું

જમા

આવક	રકમ રૂ.	જવક	રકમ રૂ.
ભાડું	1,80,000	કાચો નફો (વેપાર ખાતેથી લાવ્યા)	19,43,500
સ્ટાફનો પગાર	10,82,000	સ્ટાર્ટઅપનું ભાડું.	2,59,500
દિવાળી અને પુજાનો ખર્ચ	12,000		
લોનનું વ્યાજ	12,000	ભાડે આપેલ મકાનના ભાડાની આવક (મળેલું ભાડું)	3,60,000
પરચૂરણ ખર્ચ	67,000	પરચૂરણ આવક	26,000
ઘાલખાધ	7,500	કમિશન	37,000
ધર્માદા	97,000		
ઘાલખાત અનામત	22,000		
સ્થાનિક કરવેરા	6,000		
મનોરંજન ખર્ચા	8,500		
આગથી માલનું નુકશાન	24,000		
ચોખ્ખો નફો (મૂડી ખાતે લઈ ગયા)	10,00,000		
	26,26,000		26,26,000

અન્ય માહિતી:-

- (1) ચૂકવેલ ભાડાની રકમમાં રૂ.42,૦૦૦-ની રકમ કરદાતાની પોતાની માલિકીના દુકાનનાં ભાડા અંગેની છે.
- (2) સ્ટાફના પગારની રકમમાં કરદાતાના સ્નાતક(ગ્રેજ્યુએટ) પુત્રને આપેલ પગારના રૂ.96,000-નો સમાવેશ થાય છે. કરદાતાનો પુત્ર પંધામાં 'અંડસમય' (પાર્ટ ટાઈમ)ની સેવાઓ આપે છે.
- (3) કરદાતાએ તેની પત્ની પારોષી લીમિટી લોન (સ્ત્રીધનમાંથી નથી) પર વ્યાજના રૂ.25,000 ચૂકવ્યા હતા. જેના લોનના વ્યાજમાં સમાવેશ થાય છે.
- (4) દાણચોરીમાં વિદેશી સ્ટાફે અપનું વેચાણ કરવાથી રૂ. 1,60,000નો નફો થયો હતો જે ચોપડે દર્શાવેલ નથી.
- (5) સ્થાનિક કરવેરામાં રૂ.3,000 ભાડે આપેલ મિલકતો અંગેના છે.

પ્રશ્ન-2

આકારણી વર્ષ 2018-19 માટેની પંધાની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો અને તેના પરના આવકવેરાની પણ ગણતરી કરો. નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રીમાન અંકિત ગર્ગના આકારણી વર્ષ 2018-19ના કરપાત્ર મૂડીનફાની ગણતરી કરો અને તેના પરના આવકવેરાની ગણતરી પણ દર્શાવો. નાણાકીય વર્ષ 2017-18નો સૂચકાંક 272 છે. તા.01-04-2001ના રોજનો સૂચકાંક 100 હતો.

ક્રમ	ખરીદ તારીખ	વેચાણકિંમત રૂ.	ફેરબદલીના ખર્ચો રૂ.	ખરીદકિંમત રૂ.	મિલકત અંગે માહિતી	સૂચક આંક
1	01-01-1988	42,03,000	23,000	3,00,000	અંગત રહેઠાણનું મકાન(એકમાત્ર)	100
2	01-06-2015	4,60,000	-	1,62,560	આર.લિ.ના. શેર	254
3	01-03-2014	2,52,800	4,000	2,64,000	એમ.લિ.ના શેર	220
4	01-09-2015	34,48,100	11,000	14,04,000	જવેરાત	117
5	01-01-2017	-	-	8,76,000	અંગત રહેઠાણનું મકાન (નવું)	-

અંગત રહેઠાણનું જૂનું મકાન તા. 15-03-2018ના રોજ વેચેલ છે. વેચેલ અંગત રહેઠાણના મકાન તથા જવેરાતની તા.01-04-2001ના રોજની બજારકિંમત અનુક્રમે રૂ.12,00,000 તથા રૂ.1,80,000 હતી. તા.01-11-2017ના રોજ બંને કંપનીઓના વેચેલ શેરો સિક્યુરિટીઝ ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ(STT)ને પાત્ર છે.

અથવા

પ્રશ્ન-2

શ્રી આદિત્યનાથ બોગીની તા.31-03-2018નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમ્યાનની તેમની આવકની નીચે આપેલી વિગતો પરથી આકારણી વર્ષ 2018-19 માટે 'મૂડીનફા'ની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો અને તેના પરની આવકવેરાની ગણતરી કરવાનું(તેઓ) જણાવે છે:

તા.15-06-2017ના રોજ ઓશો રજનીશ લિમિટેડના 1,100 શેરો શેરટીક રૂ.1,200ના ભાવે વેચ્યા છે. આ અંગે શેરટીક રૂ.5 લેખે દલાલી ચૂકવી છે. વેચેલ શેરોને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે. :

- (1) તા. 15-01-1998ના રોજ 300 મૂળ શેરોની ખરીદી શેરટીક રૂ.40ના ભાવે કરી હતી.
- (2) તા.15-04-2000ના રોજ ઓશો રજનીશ લિ.એ 1 શેરે 2 શેરના પ્રમાણમાં 600 બોનસ શેરો ફાળવેલા હતા.
- (3) તા.01-04-2001ના રોજ શેરોની વાજબી બજાર કિંમત શેરટીક રૂ.60 હતી.
- (4) તા.01-11-2016ના રોજ ઓશો રજનીશ લિ.એ 2(બે) શેરે 1(એક) શેરના પ્રમાણમાં 450 બોનસ શેરો ફાળવેલા હતા.
- (5) તા.15-06-2017ના રોજ વેચેલ શેરોમાં 300 મૂળ શેરોનો ; પ્રથમ વખત મળેલ 600 બોનસ શેરોનો અને બીજી વખત મળેલ બોનસ પેકીના 200 શેરોનો સમાવેશ થાય છે.

નાણાકીય વર્ષ 2017-18નો મૂડીનફાના હેતુ માટે નિર્ધારિત સૂચકાંક 272 છે. વર્ષ 2001-02નો સૂચકાંક 100 હતો. વેચેલ શેરો જમીનગીરી ફેરબદલી પરનો કર (STT) ને પાત્ર નથી.

પ્રશ્ન-3(અ)

નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી પ્રત્યુશ સુપરમેનની આકારણી વર્ષ 2018-19 માટે અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવક ની ગણતરી કરો અને તેના પર જો હોય તો, આવકવેરાની ગણતરી દર્શાવો:

- (1) રૂ.8,00,000 ના 7.5% ના AB Ltd. ના ડિબેન્ચર.
- (2) રૂ.2,40,000 ના 6.0% ના CD Ltd ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર.
- (3) રૂ.2,00,000 ના 7.0% ના AB Ltd.ના પ્રેફરન્સ શેર.
- (4) રૂ.1,20,000 ની 10.0%ની કરમુક્ત સરકારી જમીનગીરી.
- (5) રૂ.4,00,000 ના 7.0%ના મ્યુનિસિપલ ડિબેન્ચર. (ટી.ડી.એસ.ના દર 10%)

વ્યાજ વસૂલવા માટે તેમણે રૂ.4,000 અને ડિવિડન્ડ વસૂલવા માટે રૂ.200 બેંક કમિશન ચૂકવેલ હતું. 7.5% ના AB Ltd ના ડિબેન્ચર ખરીદવા માટે લીમિટી લોન પર રૂ.54,000 વ્યાજ ચૂકવેલ હતું.

પ્રશ્ન-3(બ)

નોંધ લખો :- સરકારી જમીનગીરી અને વેપારી જમીનગીરી

અથવા

પ્રશ્ન-3(અ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી ભરતકુમાર યોગીની આકારણી વર્ષ 2018-19 માટે "અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવક"ની ગણતરી કરો (12)
અને તેના પરના આવકવેરાની ગણતરી પણ દર્શાવો:

	રૂ.
(1) રિડિમેબલ ડિબેન્ચરિસનું વ્યાજ (ટી.ડી.એસ.ના દર 10%)	27,000
(2) ક્યુમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ શેરનું ડિવિડન્ડ	40,000
(3) વિદેશી જમીનગીરી પરનું વ્યાજ	50,000
(4) અપના નગર નિગમના બોન્ડ્સ પરનું વ્યાજ (ટી.ડી.એસ.ના દર 10%)	29,700
(5) વિદેશી સરકારી જમીનગીરી પરનું વ્યાજ	60,000
(6) યુનિટ ટ્રસ્ટ ઓફ ઈન્ડિયા તરફથી મળેલ ડિવિડન્ડ	70,000
(7) સંચાલક તરીકેની ફી	2,00,000
(8) ભૂતાનમાં આવેલી ખેતીની જમીનની આવક	2,50,000
(9) ઘોડા દોડમાં જીતેલી રકમ (ચોખ્ખી = Net) (ટી.ડી.એસ.ના દર 30%)	1,12,000

પ્રશ્ન-3(બ) નોંધ લખો :- આવકનું ગ્રોસિંગ-અપ કરવાની પ્રક્રિયા (03)

પ્રશ્ન-4 ટૂકનોંધ લખો: (કોઈપણ ત્રણ) (15)

(1) મૂળસ્થાનેથી આવકવેરાની કપાત	(2) અગાઉથી ચૂકવવાનો આવકવેરો
(3) આવકવેરા અધિકારી (I.T.O.)	(4) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ
(5) ચૂકવવાપાત્ર અને વસુલવાપાત્ર વ્યાજ	(6) સમાધાન પંચ: હેતુઓ અને સત્તાઓ

અથવા

પ્રશ્ન-4 ટૂકનોંધ લખો: (કોઈપણ ત્રણ) (15)

(1) આવકવેરાનું પત્રક (I.T.R.)	(2) કાયમી ખાતા નંબર (PAN)
(3) સ્વંય આકારણી	(4) આકારણીની કાર્યવિધિ
(5) આવકવેરા આયુક્ત	(6) આવકવેરા વિભાગનું વ્યવસ્થાતંત્ર

*****

ENGLISH VERSION

Q-1 Shri I.M.Bhardvaj of Indor is a well-known advocate, is maintaining his accounts on 'cash basis'. He furnished the following information for the year ended 31st march, 2018. (20)

Receipt and Payments Account

Dr.	Receipts	Amount Rs.	Payments	Amount Rs.	Cr.
	To Balance B/d. (01-04-2017)	1,12,000	By Purchase office equipment	2,40,000	
	To Professional Fees From Clinets:		By motor – car expenses	1,40,000	
	2015-16	5,000	By office expenses	2,62,000	
	2016-17	10,000	By staff salaries	14,51,000	
	2017-18	21,60,000	By Income – Tax paid	65,000	
	To Gift from clients	63,000	By Interest on loan	11,000	
	To Loan from clients	50,000	By contribution to provident fund	61,500	
			By Refund on loan	1,50,000	
			Balance C/F (31-3-18)	19,500	
		24,00,000		24,00,000	

Additional Information are as under :-

- (1) Allowable depreciation on motor – car is Rs.30,000. (2) 20% of motor car expense is for personal use. (3) Outstanding fees amount to Rs.60,000. (4) Calculate 10% depreciation on office equipments.

Compute taxable income of Shri I.M.Bhardavj under the head "Profits and Gains of Business or profession" for the assessment year 2018-19. And also calculate income tax on that taxable income.

OR

Q-1

The Profit and Loss account of a "Start up & co." for the previous year ending 31st march, 2018 is given below:-

Profit & Loss Account

(20)

Dr.	Particulars	Amount Rs.	Particulars	Amount Rs.	Cr.
	To Rent (paid)	1,80,000	By Gross profit (B/d from trading account)	19,43,500	
	To salaries of staff	10,82,000	By rent of let out house	2,59,500	
	To Diwali & Puja Exp.	12,000	By Hire – charges of start-up	3,60,000	
	To Interest on loan	1,20,000	By sundry incomes	26,000	
	To Sundry Expenses	67,000	By commission	37,000	
	To Bad Debts	7,500			
	To Charities	97,000			
	To Bad Debts Reserve	22,000			
	To Local Rates & Taxes	6,000			
	To Entertainment expenses	8,500			
	To Loss of goods by fire	24,000			
	To Net Profit (C/F to capital A/c.)	10,00,000			
		26,26,000			26,26,000

Other Informations:

- (1) Rent paid includes Rs.42,000 in respect of the shop owned by the Assessee.
- (2) Salary of staff includes Rs.96,000 paid to the Assessee's graduate son for rendering 'part-time' services to the business.
- (3) Interest on loan includes Rs.25,000 paid as interest on a loan taken from the Assessee's wife.
- (4) The Assessee has also earned, profit of Rs.1,60,000 on sale of smuggled 'start-up'; which has not been shown in the above profit & loss account.
- (5) Local rates & taxes include Rs.3,000 in respect of let-out house property.

Compute taxable income from "Business and profession income" for Assessment year 2018-19. Also show the calculation of Income – Tax there on.

Q-2

Find Out taxable income from "Capital Gains" for A.Y.2018-'19 of Mr.Ankit Garg from the details given below. Also show calculation of Income – Tax there on. Index of Financial year 2017-'18 is 272. Cost inflation index as on dt: 01-04-2001 was 100.

Sr.N	Date of Purchase	Sales Price Rs.	Transfar Expenses Rs.	Purchase Price Rs.	Assets	Index
1	01-01-1988	42,03,000	23,000	3,00,000	Residential house (only one)	100
2	01-06-2015	4,60,000	-	1,62,560	Share of R.Ltd	254
3	01-03-2014	2,52,800	4,000	2,64,000	Share of M.Ltd	220
4	01-09-2005	34,48,100	11,000	14,04,000	Jewellery	117
5	01-01-2017	-	-	8,76,000	Residential house (new)	-

He has sold old self occupied house and jewellery on dt. 15-03-2018. On Dt. 01-04-2001 the fair market values of sold self occupied house and jewellery were respectively Rs. 12,00,000 and Rs. 1,80,000. Shares of the both companies sold on Dt. 01-11-2017. Were subject to Securities Transactions Tax (STT).

OR

Q-2

From the details of Shri Aadityanath Bogi income for the year ending Dt:31-03-2018; compute his taxable income under "Capital Gains" for the A.Y.2018-'19 and he also say to calculate income – tax there on.

1,100 shares of Osho Rajanish Ltd. were sold on Dt:15-06-2017 at Rs.1,200 per share for which brokerage at Rs.5.00 per share has been paid. The detail about the shares sold were as under:-

- (1) Original 300 shares were purchased on Dt.15-01-1998 at Rs.40 per share.
- (2) Received 600 Bonus shares in proportion 1:2 on Dt.: 15-04-2000, from Osho Rajanish Ltd.
- (3) The fair market value of shares on Dt.: 01-04-2001 was Rs.60 per share.
- (4) Received 450 bonus shares in proportion 2:1 on Dt.: 01-11-2016, from Osho Rajanish Ltd.

- (5) Shares sold on Dt. 15-06-2017 include 300 original shares 600 bonus shares received first, and 200 bonus shares received second allotment.

Sold out shares are not subject to securities Transaction Tax (STT). For the purpose of determination of Capital Gain the cost Index of financial year 2017-'18 is 272. The index of F.Y.2001-'02 was 100.

Q.3(A) From the information given below, calculate the taxable income from "Other Sources" of Shri Pratyush Superman for assessment year 2018-'19. And also calculate the income - Tax (If applicable him) there on. (10)

- (1) Rs.8,00,000 → 7.5% Debenture of AB Ltd.
- (2) Rs.2,40,000 → 6.0% Tax Free Debenture of CD Ltd.(T.D.S. Rate 10%)
- (3) Rs.2,00,000 → 7.0% Preference share of AB Ltd.
- (4) Rs.1,20,000 → 10.0% Tax free govt. securities.
- (5) Rs.4,00,000 → 7.0% Municipal Debenture. *TDS 10%*

He paid Rs.4,000 for collecting interest and Rs.200 for collecting dividend as Bank Commission. He also paid Rs. 54,000 For interest on loan taken for purchase of 7.5% Debenture of AB Ltd.

Q.3(B) Write a note on : Government securities and commercial securities. (05)

OR

Q.3(A) From the information given below calculate the taxable income from "Other sources" of Shri Bharatkumar yogi for A.Y.2018-'19. And also state Income Tax Calculation on that taxable Income. (12)

	Rs.,	-
(1) Interest on redeemable debentures (T.D.S rate 10%)	27,000	
(2) Cumulative preference share dividend	40,000	
(3) Interest on foreign securities	50,000	
(4) Interest on Apna Nagar nigam bonds. (T.D.S. rate 10%)	29,700	
(5) Interest on foreign government securities.	60,000	
(6) Dividend received from UTI.	70,000	
(7) For received as a Director.	2,00,000	
(8) Agriculture income from land situated at Bhutan.	2,50,000	
(9) Winning from Horse - Race (Net) (T.D.S. rate 30%)	1,12,000	

Q.3(B) Write notes on:- Process for Grossing up of Income. (03)

Q.4 Write short - notes on :- (Any Three) (15)

(1) Tax Deducted at Source (T.D.S.)	(2) Advance Payment of Income Tax.
(3) Income Tax Officer (I.T.O.)	(4) Appellate Tribunal.
(5) Interest payable and collectable.	(6) Settlement commission: Objectives and powers
- OR

Q.4 Write short - notes on:- (Any Three) (15)

(1) Income Tax return (I.T.R.)	(2) Permanent Account number (PAN)
(3) Self Assessment	(4) Assessment procedure.
(5) Commissioner of Income - Tax.	(6) Organization of Income - Tax department.

*****

647510

BCM4bcoC0510

Seat No : _____

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination

March/April. -2019

BUSINESS COMMUNICATION - 2

(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- Que-1 Write a short note on the following topics. (Any two) (15)
- (1) Importance of upward communication.
  - (2) Disadvantages of downward communication.
  - (3) Diagonal communication.
  - (4) Limitations of upward communication.
- Que-2 Write a short note on the following topics. (Any two) (15)
- (1) Disadvantages of cell phones.
  - (2) Video conferencing.
  - (3) Advantages of E – mail.
  - (4) Internet.
- Que-3(A) Write a detailed answer on the following questions. (Any one) (10)
- (1) What is presentation? Discuss the qualities of good presentation in detail.
  - (2) What are the visual tools for presentation? Explain in detail.
- Que-3(B) Write a detailed answer on the following questions. (Any one) (10)
- (1) What is interview? Discuss the role of attitude in interview.
  - (2) What is body language? How will body language help in interview?
- Que-4(A) Write a letter on the following. (Any one) (10)
- (1) Letter of Complaint about defective goods.
  - (2) Letter of Adjustment of damaged goods.
- Que-4(B) Write a letter on the following. (Any one) (10)
- (1) Despite several reminders your debtor doesn't reply. Write a letter to take legal action against him.
  - (2) Draft a letter on behalf of the debtor to the creditor to give one month time limit for the payment.

*****

BCM4cs4E0114
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April. -2019
COMPUTER SCIENCE - 4
(ELECTIVE)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 50

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) ફોક્સ પ્રોમા કમાન્ડ, ડેટાબેઝ અને ઈન્ડેક્સ ફાઈલોની ઉપયોગીતા સમજાવો.
- (2) ડેટાબેઝ ફાઈલના ફીલ્ડઝ વર્ણવો.

(14)

અથવા

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) ફોક્સ પ્રોમાં સંબંધદર્શક અને તાર્કિક પ્રક્રિયકો વર્ણવો.
- (2) ડેટાબેઝ ફાઈલને તૈયાર કરવા, ખોલવા અને બંધ કરવા માટેના કમાન્ડઝ વર્ણવો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) Append અને Insert કમાન્ડઝ વર્ણવો.
- (2) Edit કમાન્ડ વર્ણવો.

(12)

અથવા

પ્રશ્ન-2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) List કમાન્ડ વર્ણવો.
- (2) Index કમાન્ડ વર્ણવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) માહિતી શોધવા માટેના કમાન્ડઝ વર્ણવો.
- (2) Pack અને Zap કમાન્ડઝ વચ્ચેનો તફાવત આપો.
- (3) Recall કમાન્ડ વર્ણવો.

(12)

અથવા

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) Display અને List કમાન્ડઝ વચ્ચેનો તફાવત આપો.
- (2) Sort અને Index કમાન્ડઝ વચ્ચેનો તફાવત આપો.
- (3) Select કમાન્ડ વર્ણવો.

(12)

પ્રશ્ન-4 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) Scan...Endscan loop નો ઉપયોગ વર્ણવો.
- (2) Set Index, Set Order અને Set Relation કમાન્ડઝનો ઉપયોગ વર્ણવો.

અથવા

પ્રશ્ન-4 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) Modify અને Do કમાન્ડઝનો ઉપયોગ વર્ણવો.
- (2) Edit અને Browse કમાન્ડઝનો તફાવત આપો.

*****

ENGLISH VERSION

Que-1 Writes answer the following questions.

- (1) Explain use of Command, Database and Index files in FoxPro
- (2) Describes Fields of database file

OR

Que-1 Writes answer the following questions.

- (1) Describes Relational and Logical operators in FoxPro.
- (2) Describes commands for to prepare, open and close database file

Que-2 Writes answer the following questions.

- (1) Describes Append and Insert commands
- (2) Describes Edit command

OR

Que-2 Writes answer the following questions.

- (1) Describes list command
- (2) Describes Index command

Que-3 Writes answer the following questions.

- (1) Describes commands for searching information.
- (2) Give difference between Pack and Zap commands
- (3) Describes Recall command

OR

Que-3 Writes answer the following questions.

- (1) Give difference between List and Display commands
- (2) Give difference between Sort and Index commands
- (3) Describes Select command

Que-4 Writes answer the following questions.

- (1) Describes use of Scan....Endscan loop command.
- (2) Describe use of set Index, set order and set relation commands

OR

Que-4 Writes answer the following questions.

- (1) Describes use of Modify and Do commands
- (2) Give difference of Edit & Browse commands

*****

BCM4bm4E0112
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April. -2019
BUSINESS MANAGEMENT -4
(ELECTIVE)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

Marks: 70

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-1 માલસામગ્રી સંચાલનનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. માલસામગ્રી હેતુઓ અને માગદર્શક સિદ્ધાંતો ચર્ચો. (20)
અથવા
- પ્રશ્ન-1 માલસામગ્રી સંચાલનના ફાયદાઓ અને ગેરફાયદાઓ ચર્ચો.
- પ્રશ્ન-2 માલસામગ્રી ખરીદીનો અર્થ સમજાવી, ખરીદ વિભાગના કાર્યો સમજાવો. (20)
અથવા
- પ્રશ્ન-2 ટુકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)
(1) વિકેન્દ્રિત ખરીદી
(2) કેન્દ્રિત ખરીદી
(3) ખરીદી પડતર
- પ્રશ્ન-3 માલસામગ્રી અંકુશનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના હેતુઓ સમજાવો. (15)
અથવા
- પ્રશ્ન-3 માલસંગ્રહ વિભાગની કાર્યપદ્ધતિઓ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-4 માલસામાનના વિતરણની કિંમત નક્કી કરવાની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. (15)
અથવા
- પ્રશ્ન-4 માલસામગ્રી જાળવણીના આધુનિક વલણો જણાવો.

ENGLISH VERSION

- Que-1 Explain the concept of Inventory management. Discuss objectives and guiding principles of Inventory management. (20)
OR
- Que-1 Discuss advantages and disadvantages of Inventory management.
- Que-2 Explain meaning of material purchase and Explain functions of Purchase Department. (20)
OR
- Que-2 Write short notes (Any Two)
(1) Decentralized Purchase
(2) Centralized Purchase
(3) Purchase Cost (15)
- Que-3 Clear the meaning of material control. Explain its objectives. (15)
OR
- Que-3 Explain various procedure of material Storage Department. (15)
- Que-4 Explain the methods of pricing for issuing of materials.
OR
- Que-4 Describe modern trends of material handling.

*****

BCM4bf4E0113
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April. -2019
BANKING & FINANCE - 4
(ELECTIVE)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

- All questions are compulsory.
- Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

- પ્રશ્ન-1 (અ) માર્કેટિંગ વ્યૂહરચના એટલે શું? માર્કેટિંગ વ્યૂહરચનાનું અમલીકરણ સમજાવો.
(બ) લક્ષ્યાંકિત બજાર વિષે માહિતી આપો. (10)
- અથવા (10)
- પ્રશ્ન-1 (અ) કલીયરીંગની પ્રક્રિયા વિષે સમજૂતી આપો.
(બ) બેંક માર્કેટીંગનો ખ્યાલ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-2 વ્યાપારી બેંકની લોનનીતિ અંગે વિગતવાર સમજાવો.
અથવા (20)
- પ્રશ્ન-2 (અ) બેંક થાપણોના સંચાલનના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
(બ) શાખ નિર્ણય એટલે શું? તેના હેતુઓ વર્ણવો. (10)
- પ્રશ્ન-3 લોન અરજીનું મૂલ્યાંકન કરો. (10)
- અથવા (15)
- પ્રશ્ન-3 વ્યાપારી બેંકની થાપણોનું મૂડીરોકાણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
પ્રશ્ન-4 વ્યાપારી બેંકોના સલામત રોકાણના સિદ્ધાંતો સમજાવો. (15)
- અથવા
- પ્રશ્ન-4 વ્યાપારી બેંકોની રોકાણ પદ્ધતિ વિશે સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Que-1 (A) What is Marketing strategies? Explain implementing marketing strategy. (10)
(B) Write information marketing strategy. (10)
- OR
- Que-1 (A) Explain process of clearing system.
(B) Explain concept of Bank marketing.
- Que-2 Explain in detail loan policy in commercial banks. (20)
- OR
- Que-2 (A) Explain the theory of bank deposit management. (10)
(B) What is credit decision? Describe its objectives. (10)
- Que-3 Evaluate "Loan Application". (15)
- OR
- Que-3 Explain the nature of security investment of commercial bank.
Que-4 Explain theory of security investment of commercial bank. (15)
- OR
- Que-4 Explain about pattern of investment of commercial bank.

647510

BCM4ac4E0111
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April- 2018
ACCOUNTING - 4
(ELECTIVE-2)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

- All questions are compulsory.
- Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

પ્રશ્ન-1 નીચેની માહિતી 31-03-18 ના રોજ તેના આગ અને દરિયાઈ વ્યવસાય માટે ફિયરલેસ ઈન્શ્યોરન્સ કંપની પાસેથી લેવામાં આવી છે. (20)
આગ અને દરિયાઈ વ્યવસાય બંને માટે મહેસૂલી એકાઉન્ટ્સ તૈયાર કરો.

વિગત	આગ રૂ.	દરિયાય રૂ.
ચૂકવેલ દાવા	4,95,000	6,18,750
મળેલ પ્રીમિયમ	7,42,500	9,90,000
ચુકવવા બાકી દાવાઓ (1-4-17)	22,500	45,000
ચુકવવા બાકી દાવાઓ(31-03-18)	13,500	40,500
બાકી જોખમ માટે અનામત (1-4-17)	3,37,500	7,20,000
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ	18,000	22,500
આપેલ પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ	18,000	20,250
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા દાવાના ચુકવેલ	11,250	15,750
પુનઃ વીમાના દાવા	6,750	4,500
સીધા ધંધાનું કમિશન	27,000	31,500
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા કમિશન	9,00	1,350
આપેલ પુનઃ વીમા પર કમિશન	1,579	921

દાવા સંબંધિત વહીવટી ખર્ચ (કુલ ખર્ચના 10%) રૂ.3,150. વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ (કુલ) રૂ.33,750 અને આવકવેરા રૂ.6,750. વહીવટી ખર્ચો બંને વિભાગ વચ્ચે સીધા વિમા પર પ્રાપ્ત પ્રીમિયમના પ્રમાણમાં ફાળવવાના છે. બાકી જોખમનું અનામત આગ વિભાગ પર 50% અને દરિયાય વિભાગ પર 100% લેખે મળેલ ચોખ્ખા પ્રિમિયમ પર જાળવી રાખવું. વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ ચોખ્ખી આવક બંને વિભાગોને વહીવટી ખર્ચની ફાળવણીના પ્રમાણમાં ફાળવવા.

અથવા

પ્રશ્ન-1 બાલયોગી વીમા કંપનીના અકસ્માત વિભાગના નીચેના વિગતોથી બંને વર્ષ માટે મહેસૂલ ખાતાઓ તૈયાર કરો:

વિગત	31-3-2017 રૂ.	31-3-2018 રૂ.
ચૂકવેલ દાવા	6,75,000	8,10,000
મળેલ પ્રીમિયમ	10,80,000	12,15,000
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમાના દાવા	67,500	54,000
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ	6,000	7,500
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા કમિશન	300	500
સીધા ધંધાનું કમિશન	45,000	60,000
આપેલ પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ	54,000	67,500
આપેલ પુનઃ વીમા પર કમિશન	3,000	2,100
પુનઃ વીમા વસુલાત	54,000	67,500
દાવા અંગેના કાનુની ખર્ચ	3,000	6,000
વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ (ચોખ્ખું)	20,600	3,950

વધારાની વિગતો: (1) નિયમો અનુસાર અનપેક્ષિત જોખમ માટે અનામત રાખો. વધારાનું અનામત ચોખ્ખા પ્રીમિયમના 3%થી વધારો. (2) વર્ષ 2016-17 અને 2017-18 દરમિયાન વહીવટી ખર્ચ અનુક્રમે રૂ.80,000 અને રૂ.1,00,000 છે. (3) તા. 31-3-2016 ના ભાવિ જોખમ માટેનું અનામત રૂ.2,25,000 અને વધારાનાનું અનામત રૂ. 1,50,000 હતું. (4) તા.31-03-2018,

31-03-2017 અને 31-03-2016 ના રોજ ચૂકવેલ દાવાઓ માટેની જવાબદારીઓ અનુક્રમે રૂ.90,000; રૂ.60,000 અને રૂ.30,000 છે. (5) તા. 31-03-2016, 31-03-2017 અને 31-03-2018 અનુક્રમે બાકી પ્રીમિયમ રૂ.72,000; રૂ.1,00,000 અને રૂ.1,30,000 છે.

પ્રશ્ન-2

શ્રી મધુએ તા.31-12-2018 ના રોજ નાદારી માટે અરજી કરી તે દિવસે તેમના ચોપડા નિચેની બાકી દર્શાવતા હતા:

વિગત	ઉપર રૂ.	જમા રૂ.
મૂડી	-	90,000
યંત્ર (ઉપજવા ધારેલ રૂ.45,000)	56,000	-
વેણીલુંડી (ઉપજવા ધારેલ રૂ.5000)	6,000	-
મકાન પર ગીરો ધરાવતી બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	-	55,000
વેપારમાં સ્ટોક(ઉપજવા ધારેલ રૂ.1,10,000)	1,00,000	-
મકાન(રૂ.70,000 ઉપજવા ધારેલ)	95,000	-
ફર્નિચર(રૂ.20,000 ઉપજવા ધારેલ)	24,000	-
સ્ટોક પર ગીરો ધરાવતા વેણદારો	-	1,30,000
વેણદારો	-	1,26,000
અન્ય મિલકતો(રૂ.30,000 ઉપજવા ધારેલ)	44,000	-
દેવાદારો:		
સધ્ધર 30,000		
શંકાસ્પદ(ઉપજવા ધારેલ 40%) 20,000		
ડુબત 25,000	75,000	-
હાથ પર ચેક	1,000	-
	4,01,000	4,01,000

(20)

વટાવેલ લુંડી પરની જવાબદારીઓ રૂ.35,000 જેમાંથી રૂ.15,000 ચૂકવવા પડશે એમ માનવામાં આવે છે. તેમની ખાનગી સંપત્તિ અને જવાબદારીઓ અનુક્રમે રૂ.16,000 અને રૂ.7,000 ની છે. સંપત્તિના રૂ.11,000 ઉપજવા ધારેલ છે. રિસીવરનો ખર્ચ રૂ.2,000 અંદાજવામાં આવ્યો છે. વેણદારોમાં શામેલ રૂ.3,000ના એક વેણદારે શ્રી મધુની તરફેણમાં તેમનો દાવો છોડી દીધો.

વેણદારોમાં બે ક્લર્કના માસિક રૂ.280 લેખે ત્રણ મહિનો પગાર; માસિક રૂ.200 લેખે બે માસનું ભાડું અને ત્રણ કામદારોને દરરોજ રૂ.90 લેખે ચાર માસની મંજૂરીનો સમાવેશ થાય છે.

શ્રી મધુએ ત્રણ વર્ષ પહેલાં તેના વ્યવસાયની શરૂઆત કરી અને પ્રથમ વર્ષમાં રૂ. 25,000નો નફો હતો. પરંતુ બીજા અને ત્રીજા વર્ષમાં અનુક્રમે રૂ.30,000 અને રૂ.40,000ની ખોટ હતી. આ ત્રણ વર્ષ દરમિયાન કુલ ઉપાડ રૂ.40,000નો હતો.

ઉપરોક્ત માહિતીમાંથી શ્રી મધુનું સ્થિતિદર્શક નિવેદન અને તુટ ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-2 શ્રી પ્રકાશએ તા.31-03-2018ના રોજ નાદારી માટે અરજી કરી, તે તારીખે તેમની સ્થિતિ નીચે પ્રમાણે હતી.

વિગત	ચોપડે કિ. રૂ.	ઉપજવા યોગ્ય કિ.રૂ.
મિલકતો:		
બિલ્ડિંગ	1,50,000	70,000
મશીનરી	80,000	50,000
સ્ટોક	40,000	30,000
દેવાદારો	50,000	30,000
વેણીલુંડી	8,000	8,000
ચેક / બેંક	10,000	10,000
અન્ય મિલકતો	80,000	20,000
વેણદારો:		
બિનસલામત વેણદારો		
પસંદગીના વેણદારો	2,00,000	
બિલ્ડિંગ પર પ્રથમ ગીરો લોન	10,000	
બિલ્ડિંગ પર બીજા ગીરો લોન	30,000	
	70,000	

શ્રી પ્રકાશએ ત્રણ વર્ષ પહેલાં રૂ.1,00,000 મૂડીથી ધંધો શરૂ કર્યો. આ મુદી પર વાર્ષિક 10% વ્યાજ ગણવામાં આવે છે. પ્રથમ બે વર્ષ માટેનો કુલ નફો રૂ.1,00,000 છે; જ્યારે ત્રીજા વર્ષની ખોટ રૂ.60,000 છે. તેનો કુલ ઉપાડ રૂ.62,000 છે. વટાવેલી હુંડી રિઝીવરનો ખર્ચ અને મહેનતાણું રૂ.5,000 છે.

બિનસલામત લેણદારોમાં નાદારની પત્નીની લોન રૂ.10,000 સમાવેલ છે. તેણે "સ્ત્રીધન" માંથી 80% લોન આપી છે. શ્રી પ્રકાશે તા.01-01-2018 ના રોજ તેના મિત્રને 50,000 ફિમતનું ધંધાનું ફર્નિચર બક્સિસ આપેલ છે. તા.31-03-2018 ના રોજ, તેનું મૂલ્ય રૂ.20,000 છે. ઉપરોક્ત વિગતોમાંથી, શ્રી પ્રકાશનું સ્થિતિદર્શક નિવેદન અને તુટ ખાનું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-3

તા.31 ઓક્ટોબર, 2018 ના રોજ રાજ ટ્રેડર્સના ગોડાઉનમાં આગ લાગી હતી. તેથી મોટાભાગના માલ આગમાં નાશ પામ્યા. (15) રૂ.7,500નો માલ બચી ગયેલ. બુક્સ અને રેકોર્ડ્સમાંથી, નીચે આપેલ વિગતો પ્રાપ્ત થઈ હતી:

(A) 1લી જાન્યુઆરી, 2018 ના રોજ (પડતર કિ.) રૂ.24,000

(B) 1લી જાન્યુઆરી, 2018 થી 31 ઓક્ટોબર, 2018 વચ્ચેના વ્યવહારો:

ઉધાર વેચાણ	રૂ.	
ઉધાર ખરીદી		1,32,900
સ્થાવર સંપત્તિ પરત કરેલ માલ		1,12,500
માલનો અંગત વપરાશ (પડતર)		1,050
નમુના તરિક્કે આપેલ માલ (પડતર)		2,100
ચુકવેલ મજૂરી		7,500
રોકડ ખરીદી		1,350
		4,050

(C) તા.31 ડિસેમ્બર, 2017 ના બંધ થતાં સ્ટોકમાં રૂ.7,500નો માલ ખરાબ હતો. આમાંથી, 75% માલ ઓગસ્ટ, 2018 માં પડતર ફિમત પર 10% ખોટથી વેચાયો હતો. આ સીવાયનો માલ સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન પડતર ફિમત પર 25% કાચો નફાનો દર હતો. દાવાની રકમની ગણતરી કરતી વખતે ખરાબ માલ પડતર ફિમતે ગણવો.

(D) સ્ટોકના વીમા પોલિસીની રકમ રૂ.30,000

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી દાવાની રકમની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-3

તા.31 જાન્યુઆરી, 2011 ના રોજ કંપનીના ગોડાઉનમાં આગ લાગી. તા.1 જાન્યુઆરી, 2011 ના રોજ સ્ટોકની કિ. રૂ.66,660 હતી. તા. 1લી જાન્યુઆરીથી 31 જાન્યુઆરીથી વચ્ચેના સમયગાળાના વ્યવહારો અને અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે, જેમાંથી તમારે નાશ કરેલ માલની ફિમત જણાવવાની છે:

- (1) તા.1.1.11 થી 31.1.11 દરમિયાનની ખરીદી રૂ.5,220 હતી જેમાંથી રૂ.1,900ની ફિમતનો માલ તા.2.2.2011 ના રોજ પ્રાપ્ત થયો હતો. આ ખરીદીમાં કેટલાક ખામીયુક્ત માલ શામેલ છે. (2) તા.1.1.11 થી 31.1.11 દરમિયાન વેચાણ રૂ.16,800 હતું. જેમાં રૂ.3,600નું અંગડ વેચાણનો સમાવેશ છે. જેમાંથી અડધા માલ વિશે ગ્રાહક પાસેથી કોઈ માહિતી પ્રાપ્ત થઈ નથી. (3) તા.1 જાન્યુઆરી, 2011 ના રોજ માલમાં રૂ.2000 ખામીયુક્ત માલ હતો. (4) તા.31 જાન્યુઆરી, 2011 ના રોજ આડતિયા પાસે રૂ.3,200નો માલ નહિ વેચાયેલ હતો. જે તેને તા.25.2.2011 ના રોજ મોકલેલ હતો. (5) તમામ ખામીયુક્ત માલ રૂ. 1,200માં વેચેલ, જે તા.1.1.11 થી 31.1.11 દરમિયાન વેચાણમાં સમાવવામાં આવેલ છે. આ માલ પડતર ફિમત પર 50% ની ખોટથી વેચાયેલ છે.

(6) છેલ્લા ત્રણ વર્ષથી વેચાયેલી માલસામનની ફિમત અને કુલ નફો અંગેની માહિતી આ પ્રમાણે હતી:

વર્ષ	વેચેલ માલની પડતર રૂ.	કાચો નફો રૂ.
2008	80,000	20,000
2009	1,23,000	27,000
2010	1,40,400	39,600

પ્રશ્ન-4

નીચેના વિગતો પરથી નફા નુકસાનના દાવાની ગણતરી કરો:

(1) આગ લાગ્યા તારીખ 1-4-2007,

(2) બાહેધરી સમયગાળો 3 માસ

(3) વિમાની રકમ રૂ. 3,56,400

(15)

- (4) તા.1-1-2006 થી 31-12-2006 સુધીનું વેચાણ રૂ.15,00,000
(5) તા.31-12-2006 ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષનો ચોખ્ખો નફો (રોકાણ પર રૂ.6,000 ના વ્યાજ સહિત) રૂ.2,55,000
(6) તા.1-4-2006 થી 31-3-2007 સુધીનું વેચાણ રૂ.18,00,000
(7) તા.31-12-2006 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના સ્થિર ખર્ચ રૂ.51,000
(8) વેચાણ અંગેની માહિતી:

	વર્ષ 2006 (રૂ.)	વર્ષ 2007 (રૂ.)
માસ		90,000
એપ્રિલ	1,20,000	30,000
મે	90,000	46,500
જુન	1,05,000	1,50,000
જુલાઈ	1,42,500	

ઉત્પાદનની સુધારેલી પદ્ધતિ અનુસાર ગયા વર્ષની સરખામણીમાં વેચાણમાં 10% અને વેચાણ પર નફાના દરમાં 2%નો વધારો થયો. આગ બુજવવાનો ખર્ચ રૂ.600 થયો હતો.

અથવા

પ્રશ્ન-4 નીચે આપેલી વિગતો પરથી તમારે નફા નુકસાન દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે:

- (1) આગ લાગ્યાની તારીખ: 1 એપ્રિલ, 2003.
- (2) બાહેધરીનો સમય: ચાર મહિના
- (3) વીમાની પોલિસી રકમ રૂ.1,00,000
- (4) તા.31 ડિસેમ્બર, 2002 ના રોજ પૂરા થયેલા નાણાકીય વર્ષનું વેચાણ રૂ.8,00,000
- (5) તા.31 ડિસેમ્બર, 2002 ના રોજ પૂરા થયેલા નાણાકીય વર્ષનો નફો રૂ.90,000 (રૂ. 6,000ના સ્થાયી ખર્ચો ઉધાર્યા પછી)
- (6) તા.31 માર્ચ 2003 ના રોજ પૂરા થતા બાર મહિનાનું વેચાણ રૂ.10,00,000
  - (i) તા.1-4-2003 થી 31-7-2003 સુધીનું વેચાણ રૂ.1,50,000
  - (ii) તા.1-8-2002 થી 31-3-2003 સુધીનું વેચાણ રૂ.3,50,000

એવી ધારણા છે કે 1 જાન્યુઆરી, 2003 થી ઉત્પાદનની નવી સિસ્ટમને લીધે ગયા વર્ષની સરખામણીમાં આ વર્ષે વેચાણ પર 3% લેખે નફાનું પ્રમાણ વધશે એવી ધારણા છે.

ENGLISH VERSION

Que-1 The following information is taken from Fearless Insurance Co. for its fire and marine business (20) on 31-3-18. Prepare Revenue Accounts for both the fire and marine business.

Particulars	Fire Rs.	Marin Rs.
Claims Paid	4,95,000	6,18,750
Premium received	7,42,500	9,90,000
Outstanding claims (1-4-17)	22,500	45,000
Outstanding claims (31-3-18)	13,500	40,500
Reserve for unexpired risk(1-4-17)	3,37,500	7,20,000
Premium for re-insurance accepted	18,000	22,500
Premium for re-insurance given	18,000	20,250
Claims for re-insurance accepted	11,250	15,750
Claims for re-insurance given	6,750	4,500
Commission for direct business	27,000	31,500
Commission on re-insurance accepted	9,00	1,350
Commission on re-insurance given	1,579	921

Administrative expenses regarding claims (10% of total expenses) Rs.3,150. Interest and dividend (total) Rs.33,750 and income tax on it Rs.6,750. Administrative expenses are to be allocated to both fire and marine dept. in the proportion of premium received on direct business. Reserve for unexpired risk is to be provided at 50% on fire department and 100% on marine dept. The net income of interest and dividend is to be allocated to both the dept. in the ratio of allocation of administrative expenses.

OR

Que-1 Prepare the Revenue Accounts for both the years from the following particulars of accident

department of the Balyogi Insurance Company:

Particulars during the year	31.3.2017 Rs.	31.3.2018 Rs.
Claim paid	6,75,000	8,10,000
Premium received	10,80,000	12,15,000
Claims on re-insurance accepted	67,500	54,000
Accepted re-insurance premiums	6,000	7,500
Commission on re-insurance accepted	300	500
Commission on direct business	45,000	60,000
Re-insurance premium paid	54,000	67,500
Commission on re-insurance ceded	3,000	2,100
Re-insurance recoveries	54,000	67,500
Legal Expenses for claims	3,000	6,000
Interest & Dividend (Net)	20,600	3,950

Additional Information:

- (1) Keep reserve for unexpired risk according to rules. Increase additional reserve by 3% on net premiums.
- (2) Administrative expenses during 2016-2017 and 2017-2018 were respectively Rs.80,000 and Rs.1,00,000.
- (3) Reserve for unexpired risk was Rs.2,25,000 and additional reserve is Rs.1,50,000 on 31-3-2016.
- (4) Liabilities for claims unpaid on 31-3-2018, 31-3-2017 and 31-3-2016 were respectively Rs.90,000; Rs. 60,000 and Rs.30,000.
- (5) Premium outstanding were on 31-3-2016,31-3-2017 and 31-3-2018 respectively Rs.72,000; Rs.1,00,000 and Rs.1,30,000.

Que-2 Shri Madhu filed a petition in bankrupt on 31-12-2018 on which date his books showed the following balances: (20)

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Capital	-	90,000
Machinery (Estimate to realise Rs.45,000)	56,000	-
Bills receivable (Estimate to realise Rs. 5,000)	6,000	-
Bank overdraft having mortgage on building	-	55,000
Stock in trade (Estimate to realize Rs.1,10,000)	1,00,000	-
Building(Estimate to realise Rs.70,000)	95,000	-
Furniture(Estimate to realise Rs.20,000)	24,000	-
Creditors having mortgage on stock	-	1,30,000
Creditors	-	1,26,000
Other assets (Estimate to realise Rs.30,000)	44,000	-
Debtors: Good 30,000		
Doubtful (Estimate to Receive 40%) 20,000		
Bad 25,000		
	75,000	-
	1,000	-
Cash on Hand	4,01,000	4,01,000

Liabilities on bills discounted was Rs.35,000 out of which Rs.15,000 were expected to rank. His private assets and liabilities are Rs.16,000 and Rs.7,000 respectively. The assets are estimated to produce Rs.11,000.

Receiver's expenses are estimated to be Rs.2,000. A creditors of Rs.3,000 included in creditors relinquished his claim in favour of Mr. Madhu.

Unsecured creditors include salaries of two clerk at Rs.280 per month for three months, rent at Rs.200 per month for two months and wages to three workmen at Rs.90 per head for four months.

Shri Madhu started his business before three years and in the first year the made profit of Rs.25,000 but in second and third year business resulted in a loss of Rs.30,000 and Rs.40,000 respectively. During these three years his total drawings amounted to Rs.40,000. From the above information prepare a statement of affairs and deficiency account of Shri Madhu.

OR

Que-2 Shri Prakash applied for insolvency on 31-03-2018. His position on that date was as under:

Particulars	Book Value Rs.	Realisable Value Rs.
Assets:		
Building	1,50,000	70,000
Machinery	80,000	50,000
Stock	40,000	30,000
Debtors	50,000	30,000
Bills receivable	8,000	8,000
Cash/Bank	10,000	10,000
Other assets	80,000	20,000
Creditors:		
Unsecured Creditors	2,00,000	
Pref. Creditors	10,000	
First Mortgage on Building	30,000	
Second Mortgage Building	70,000	

Shri Prakash started the business before three years with capital of Rs.1,00,000. On this capital 10% p.a. interest is calculated. The total profit for first two years is Rs.1,00,000 and the loss of the third year is Rs.60,000. His total drawings are Rs.62,000.

Bills discounted are Rs.10,000 of which the bills of Rs.2,000 will be dishonored.

Receiver's expenses and remuneration are Rs.5,000.

Unsecured creditors include insolvent's wife loan of Rs.10,000. She has given 80% of the loan from "Stri-Dhan".

Shri Prakash gifted furniture of his business worth Rs.50,000 to his friend on 01-01-2018. On 31-03-2018, its value is Rs.20,000.

From the above particulars, Prepare statement of affairs and deficiency account of Shri Prakash.

Que-3 Fire occurred in the godown of Raj Traders on 31st Oct. 2018. Hence majority of the goods were destroyed in fire. The goods valued at Rs.7,500 were saved. From the books and records saved, following particulars were ascertained: (15)

(a) The stock on 1st January, 2018 (at cost) Rs.24,000.

(b) Transactions between 1st Jan. 2018 to 31st Oct. 2018:

Credit sales	Rs.
Credit purchases	1,32,900
Goods returned to suppliers	1,12,500
Personal use of Goods (at cost)	1,050
Free samples distributed (goods at cost)	2,100
Wages paid	7,500
Cash purchases	1,350
	4,050

(c) The closing stock of 31st Dec.2017, contains poor selling line-stock costing Rs.7,500. Out of these, 75% stock was sold in August, 2008 at a loss of 10%, on the original cost. Subject to this above exception the gross profit rate on cost price remained 25% throughout the year. Remaining stock of poor selling line to be valued at cost price while calculating claim amount.

(d) Amount of insurance policy of stock was Rs.30,000.

From the above information, compute the amount of claim.

OR

Que-3 A fire occurred in the godown of a firm on 31st Jan., 2011. The stock on 1st Jan., 2011 was valued at Rs.66,660. The transactions and other information of the period between 1st Jan. to 31st Jan. were as follows, from which you are required to ascertain the value of goods destroyed:

(a) Purchase from 1.1.11 to 31.1.11 amounted to Rs.5,220 of which goods worth Rs.1,900 were received on 2.2.2011. This purchase includes some defective goods.

(b) Sales from 1.1.11 to 31.1.11 amounted to Rs.16,800 of which sales on the basis of sales or return amounted to Rs.3,600. No intimation has been received from the customers about half the goods sold on sales or return.

- (c) Goods costing Rs.2,000 were defective were included in the stock at cost on 1st January 2011.
 (d) On 31st January, 2011 goods worth Rs.3,200 were lying unsold with the consignee, sent to them on 25.1.2011.
 (e) All defective goods are sold for Rs.1,200 which is included in sales during 1.1.11 to 31.1.11. These goods are sold at a loss of 50% on cost.
 (f) Information regarding cost of goods sold and gross profit of the last three years was as follows:

Years	Cost of goods sold (Rs.)	Gross profit (Rs.)
2008	80,000	20,000
2009	1,23,000	27,000
2010	1,40,400	39,600

Que-4 From the following particulars, prepare a statement of claim for loss of profit: (15)

- (1) Date of fire 1-4-2007,
 (2) Indemnity period 3 Months
 (3) Sum assured
 (4) Sales from 1-1-2006 to 31-12-2006
 (5) Net profit for the year ended 31-12-2006
 (which includes Rs.6,000 for interest on investment)
 (6) Sales from 1-4-2006 to 31-3-2007
 (7) Fixed expenses for the year ended 31-12-2006
 (8) Data regarding sales:

Month	Year 2006 (Rs.)	Year 2007 (Rs.)
April	1,20,000	90,000
May	90,000	30,000
June	1,05,000	46,500
July	1,42,500	1,50,000

It is estimated that sales would increase by 10% and rate of profit on sales would increase by 2% as compared to last year. Rs.600 were spent to mitigate fire.

OR

Que-4 From the following particulars you are required to prepare a statement showing loss of profit:

- (1) Date of fire: 1st April, 2003.
 (2) Indemnity period: Four months
 (3) Policy amount of Insurance
 (4) Sales for the financial year ending on 31st Dec.2002
 (5) Profit (after debiting standing charges Rs.6000)
 For the financial year ending 31st Dec.2002
 (6) Sales for the twelve months ending on 31st March,2003
 (i) Sales for the period 1-4-2003 to 31-7-2003
 (ii) Sales for the period 1-8-2002 to 31-3-2003

It is expected that due to the introduction of new system of production from 1st January, 2003, there will be a rise in profit at 3% on selling during this year compared to last year.

*****